

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
SIERPIEŃ 2018**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 359

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 359. W badaniu uczestniczyło 248 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Produkcja na eksport	27
	10) Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych.....	29
	11) Korzyści z produkcji na eksport	31
	12) Przeciętny koszt produkcji	33
III.	SUMMARY	35

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W sierpniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w przemyśle przetwórczym IRG SGH (IRGIN) zmniejszyła się w skali miesiąca o 2,5 pkt. Obecnie wynosi -1,0 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 5,8 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się o 3,4 pkt i wynosi -1,6 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 6,6 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się w ciągu miesiąca o 6,8 pkt do poziomu 4,9 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 1,5 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowano tylko w przedsiębiorstwach największych, zatrudniających ponad 500 pracowników. Wzrost wartości wskaźnika dla tej grupy wyniósł 11,2 pkt. W pozostałych grupach przedsiębiorstw koniunktura pogorszyła się. Najwyższą wartość, 10,6 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw największych, a najniższą, -2,7 pkt, dla przedsiębiorstw z zatrudnieniem od 51 do 250 pracowników. Dla tej grupy odnotowano także największy miesięczny spadek wartości wskaźnika, o 5,4 pkt.

3. W przekroju według głównych grup produktowych wzrost wartości wskaźnika koniunktury, o 1,6 pkt, odnotowano tylko w przedsiębiorstwach produkujących nietrwałe dobra konsumpcyjne. W pozostałych grupach miało miejsce pogorszenie koniunktury; najgłębsze w grupie przedsiębiorstw wytwarzających półprodukty. Spadek wartości wskaźnika dla tej grupy wyniósł 7,6 pkt. Mimo to dla tej grupy wskaźnik przyjął najwyższą wartość, 2,4 pkt. Najniższą zaś wartość, -16,7 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących dobra konsumpcyjne trwałego użytku.

4. W przekroju regionalnym w tym badaniu pogorszenie koniunktury odnotowano w czterech makroregionach: północno-zachodnim, północnym, centralnym i wschodnim. Największy spadek wartości wskaźnika, o 11 pkt, miał miejsce dla makroregionu centralnego. Najniższą wartość, -15,4 pkt, wskaźnik przyjął dla województwa mazowieckiego. W pozostałych regionach miała miejsce poprawa koniunktury; największa w makroregionie południowo-zachodnim (o 8,6 pkt). Najwyższą wartość, 13,3 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla makroregionu południowego.

5. W tej edycji badania odnotowano spadki wartości sald odpowiedzi na większość pytań ankiety. Zwiększyły się tylko wartości sald dotyczących zapasów wyrobów gotowych, ogólnej kondycji gospodarki polskiej, korzyści z eksportu (względem korzyści z produkcji na rynek krajowy) i jednostkowego kosztu przeciętnego. W ujęciu rocznym wzrosły wartości sald dot. tylko zapasów, cen i kosztu przeciętnego. Wygasło pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych i wzmocniło się negatywne oddziaływanie czynników cyklicznych. Spadek aktywności przedsiębiorstw przemysłowych pogłębia się. Firmy przewidują, że w najbliższych miesiącach ich wyniki gospodarcze nieco się poprawią. Nie należy jednak spodziewać się, by zatrzymało to postępujące od początku roku osłabienie koniunktury.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się o 4,5 pkt. Obecnie wynosi -1,5 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 0,1 pkt. O spadku produkcji informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 22,5 pkt), a wzrost odnotowano jedynie u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 6,0 pkt). Przewidywany jest wzrost wielkości produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień wynosi -6,0 pkt. W ciągu miesiąca zmniejszyła się o 5,1 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 0,8 pkt. Spadek zamówień odnotowały tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda niższa o 15,8 pkt), a wzrost

zanotowano tylko w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 8,3 pkt). Firmy spodziewają się, że stan zamówień poprawi się w najbliższych miesiącach.

8. Zmniejszyły się również zamówienia eksportowe, zarówno u przedsiębiorstw prywatnych jak i publicznych. Wartość salda ogółem spadła o 9,2 pkt do -10,7 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 0,7 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień eksportowych odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się aż o 36,5 pkt), a wzrost – niewielki – wyłącznie u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 1,9 pkt). Tak jak w przypadku zamówień ogółem przetwórcy spodziewają się nieznacznej poprawy stanu zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Gwałtownie wzrosły zapasy. Ich poziom zwiększył się w ciągu miesiąca o 7,4 pkt. Wzrost wartości salda zanotowano tylko dla firm prywatnych. Obecna wartość salda ogółem wynosi 1,8 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 5,4 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wzrost wartości salda o 20 pkt), a najmniejszy w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 1,1 pkt). Przewidywane jest wyhamowanie tempa wzrostu zapasów w najbliższym okresie.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen wyrobów gotowych są odmienne – w firmach prywatnych wzrost cen jest niższy niż przed miesiącem, w przedsiębiorstwach publicznych jest wyższy. Wartość salda ogółem zmniejszyła się o 0,5 pkt i wynosi 10,6 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 7,0 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 21,4 pkt), a największy wzrost w produkcji półproduktów (o 4,9 pkt). Prognozowane jest przyspieszenie tempa wzrostu cen w nadchodzących miesiącach.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 11,4 pkt i wynosi -3,9 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 7,9 pkt. Spadek zatrudnienia odnotowały tylko firmy prywatne. W publicznych poziom zatrudnienia nie zmienił się. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się aż o 36,7 pkt), a najmniejszy u producentów dóbr inwestycyjnych (o 5,7 pkt). Firmy przewidują niewielki wzrost wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw, zarówno prywatnych jak i publicznych, pogorszyła się. Saldo ogółem zmniejszyło swoją wartość w porównaniu z lipcem o 4,4 pkt i wynosi -7,2 pkt. W ciągu roku wartość salda obniżyła się o 3,6 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych najbardziej pogorszyła się sytuacja finansowa producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda spadła o 14,9 pkt), a największą poprawę odnotowano u wytwórców dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 11,7 pkt). Firmy spodziewają się dalszego pogorszenia się ich sytuacji finansowej w kolejnych miesiącach.

13. Poprawiły się natomiast oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Saldo zwiększyło swoją wartość o 5 pkt. Obecnie wynosi 0,8 pkt i jest o 0,6 pkt niższa od wartości sprzed roku. Lepiej stan gospodarki oceniają tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największą poprawę ocen odnotowano u producentów półproduktów (wzrost wartości salda o 9,4 pkt), a pogorszenie się opinii tylko w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 0,8 pkt). Zdaniem ankietowanych, sytuacja ogólnogospodarcza w Polsce w najbliższym okresie pogorszy się.

14. W ciągu kwartału o 12,6 pkt zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji eksportowej. Obecnie wynosi -6,3 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 6,1 pkt. Kwartalny spadek wartości salda odnotowano zarówno dla firm prywatnych jak i publicznych.

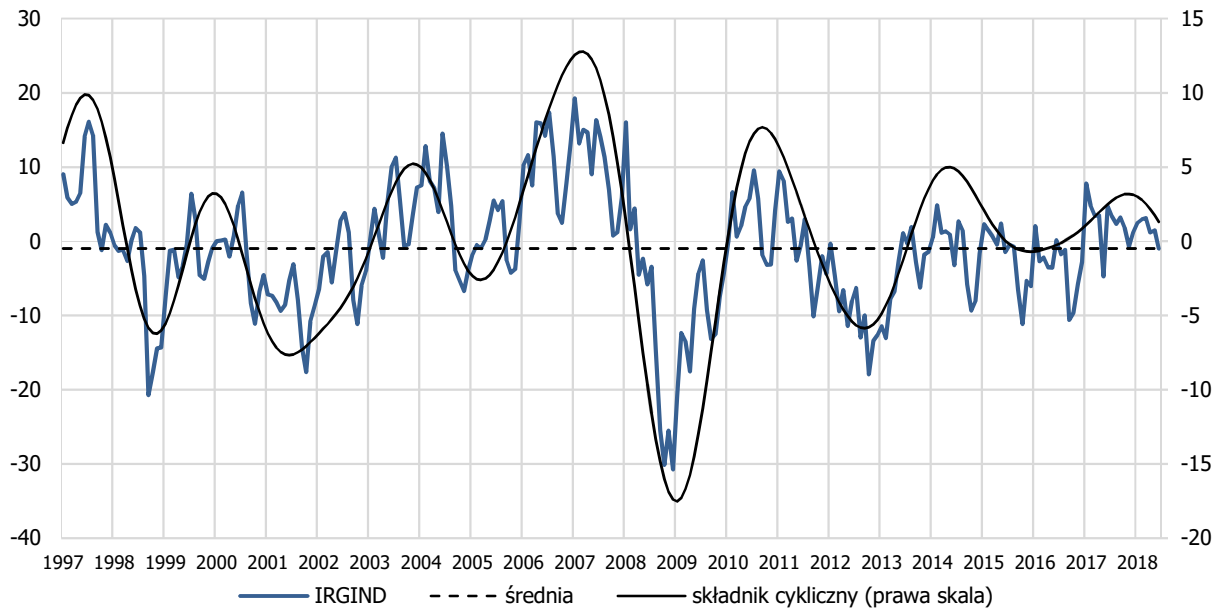
W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji na eksport miał miejsce u producentów półproduktów (wartość salda obniżyła się o 22 pkt), a wzrost jedynie u wytwórców nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 6,4 pkt). Spodziewany jest wzrost wielkości produkcji eksportowej w następnym kwartale.

15. O 0,8 pkt zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o konkurencyjność eksportu. Wynosi obecnie -4,5 pkt i jest o 2,1 pkt niższa od wartości sprzed roku. O obniżeniu się konkurencyjności produkcji na eksport informują jedynie firmy prywatne. Tendencja ku spadkowi konkurencyjności eksportu ma się utrzymać w kolejnym kwartale. Rosną zarazem korzyści z eksportu w porównaniu z produkcją na rynek krajowy. Saldo zwiększyło swoją wartość w ciągu kwartału o 1,9 pkt. Wzrost korzyści z produkcji eksportowej odnotowały firmy z obu sektorów własnościowych.

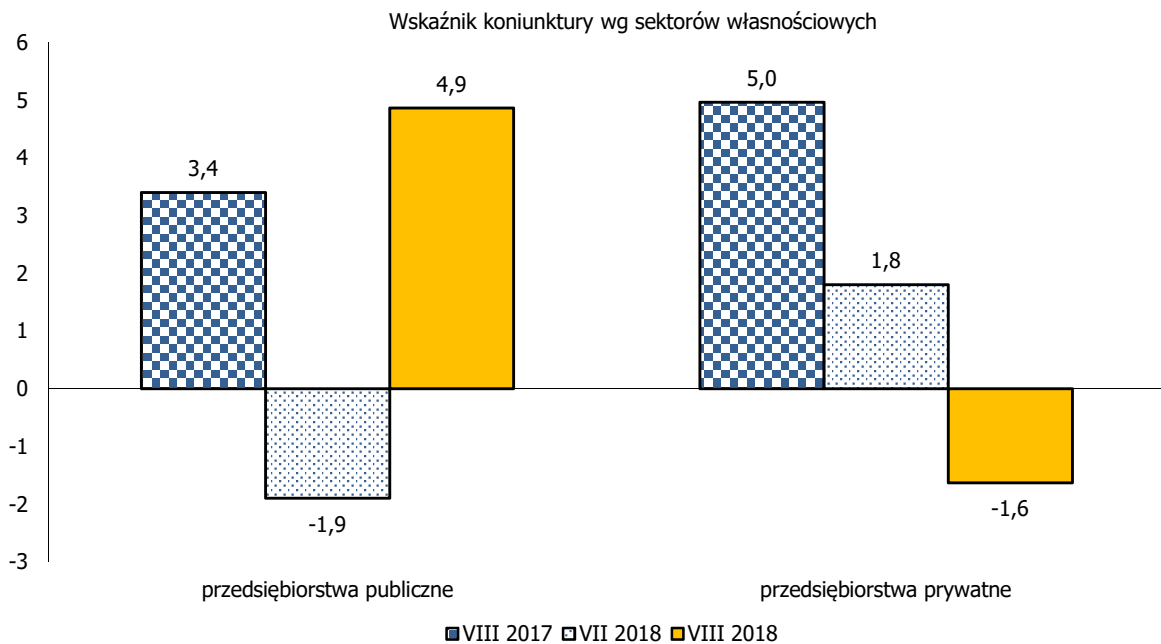
16. W skali kwartału zwiększył się jednostkowy koszt produkcji. Wartość salda wynosi 54,7 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 12,6 pkt. Najsilniej wzrosły koszty przeciętne u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda jest wyższa o 11,4 pkt), a obniżyły się jedynie w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 8,7 pkt). Przedsiębiorstwa spodziewają się spadku kosztu jednostkowego w nadchodzącym kwartale.

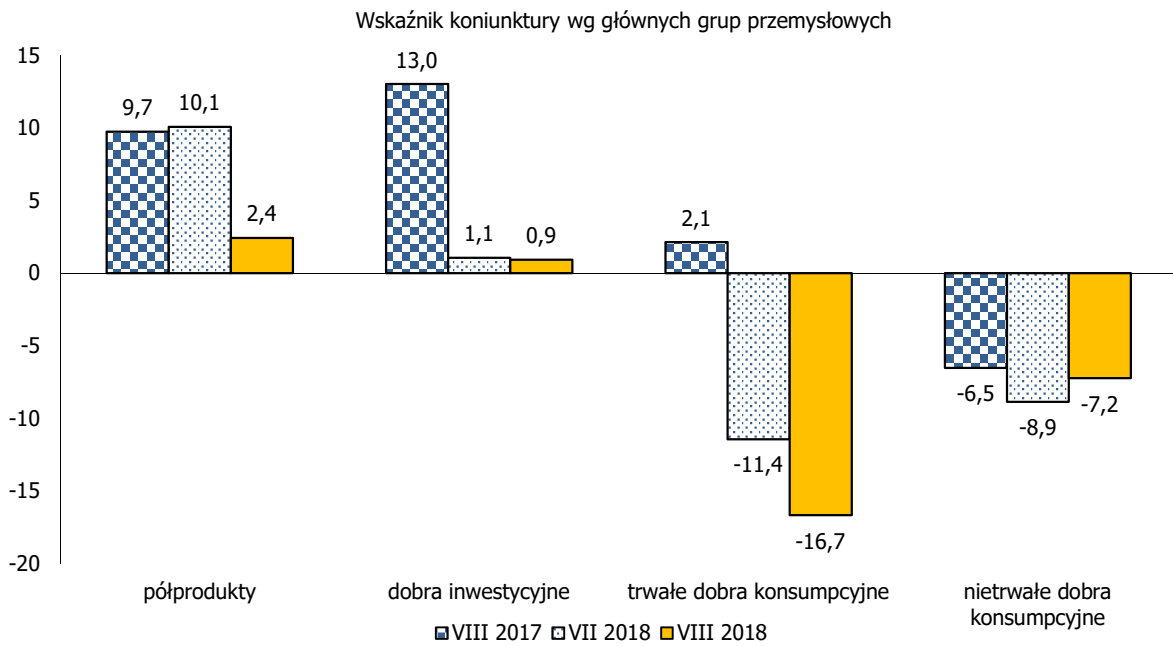
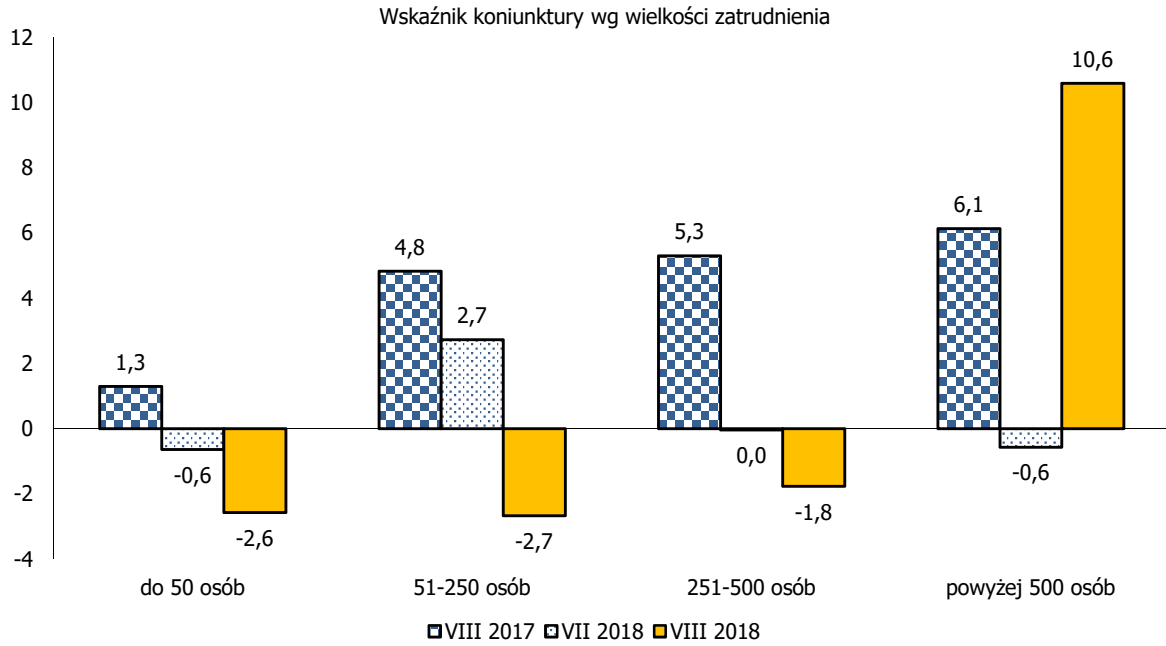
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

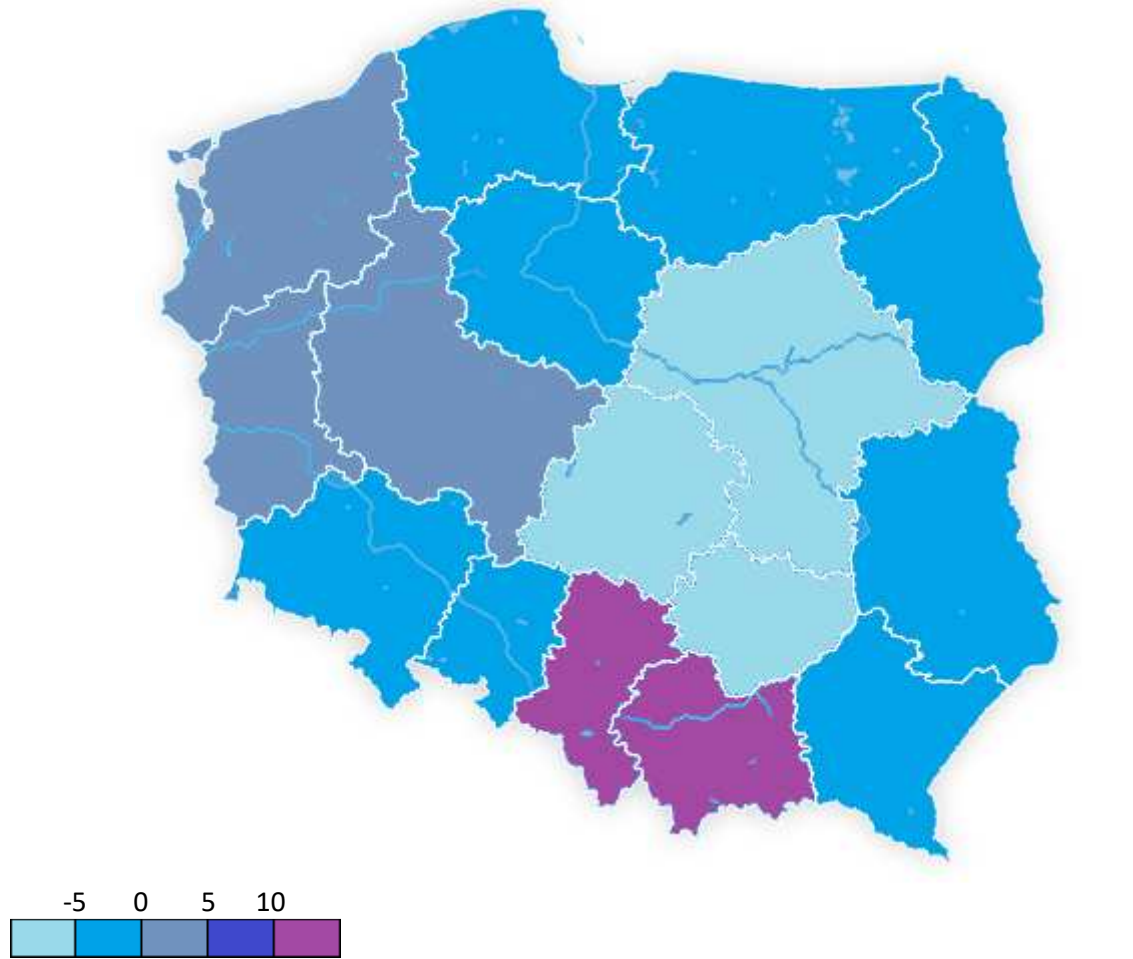

składowe salda	VIII'17	IV'18	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18
1. wielkość produkcji – przewidywania		9,1	4,3	5,8	-0,2	4,9
2. wielkość zamówień – stan		2,1	0,7	-1,8	-0,9	-6,0
3. zapasy - stan		2,3	-4,4	0,4	-5,6	1,8
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$		3,0	3,1	1,2	1,5	-1,0

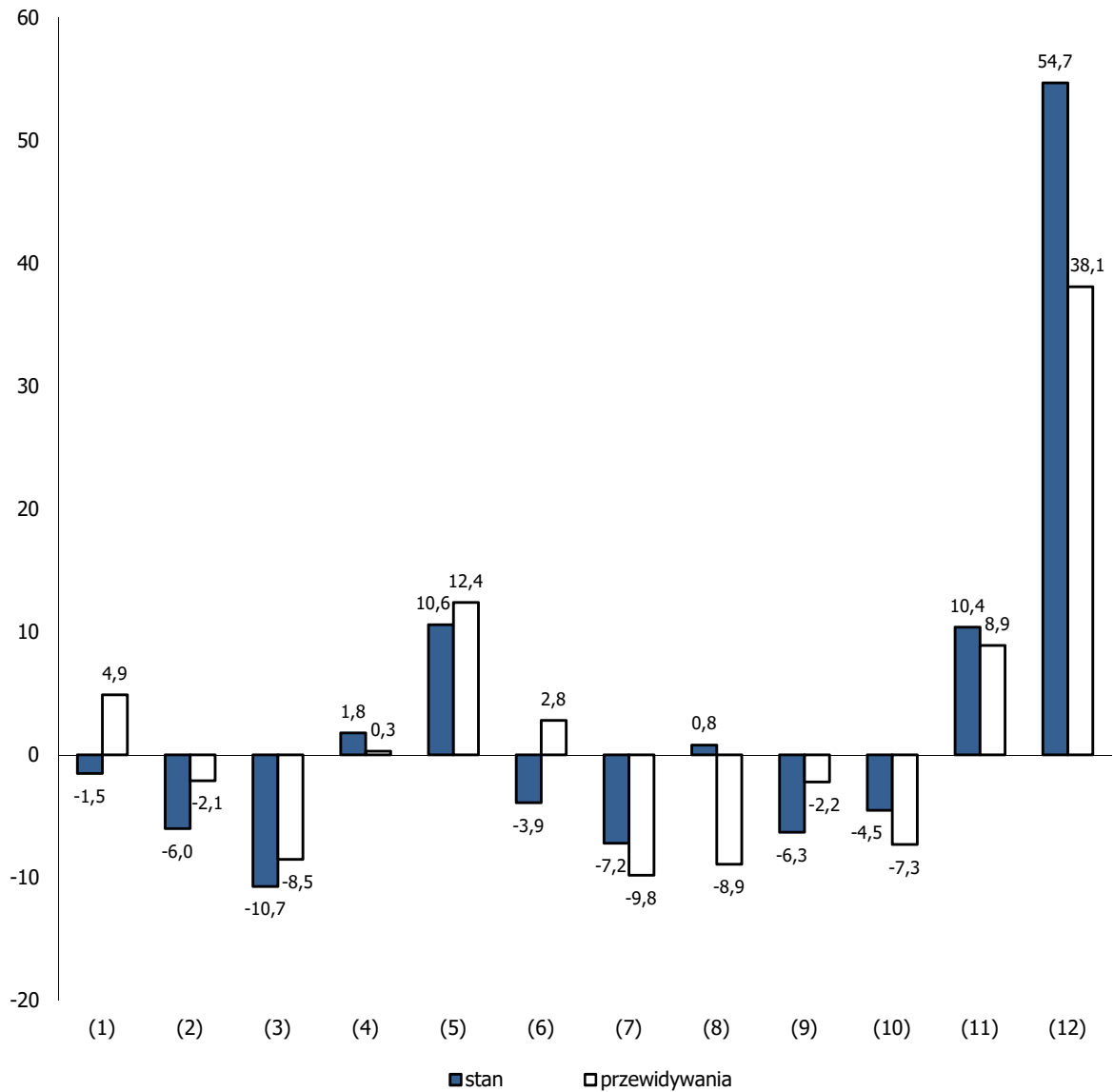

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	VIII'17	VII'18	VIII'18
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	10,1	5,7	13,3
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	4,3	6,6	0,0
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	13,1	-9,6	-1,0
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-2,6	1,5	-1,8
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	2,0	4,5	-6,5
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	9,4	10,5	-0,3
Województwo mazowieckie	-3,0	-18,2	-15,4

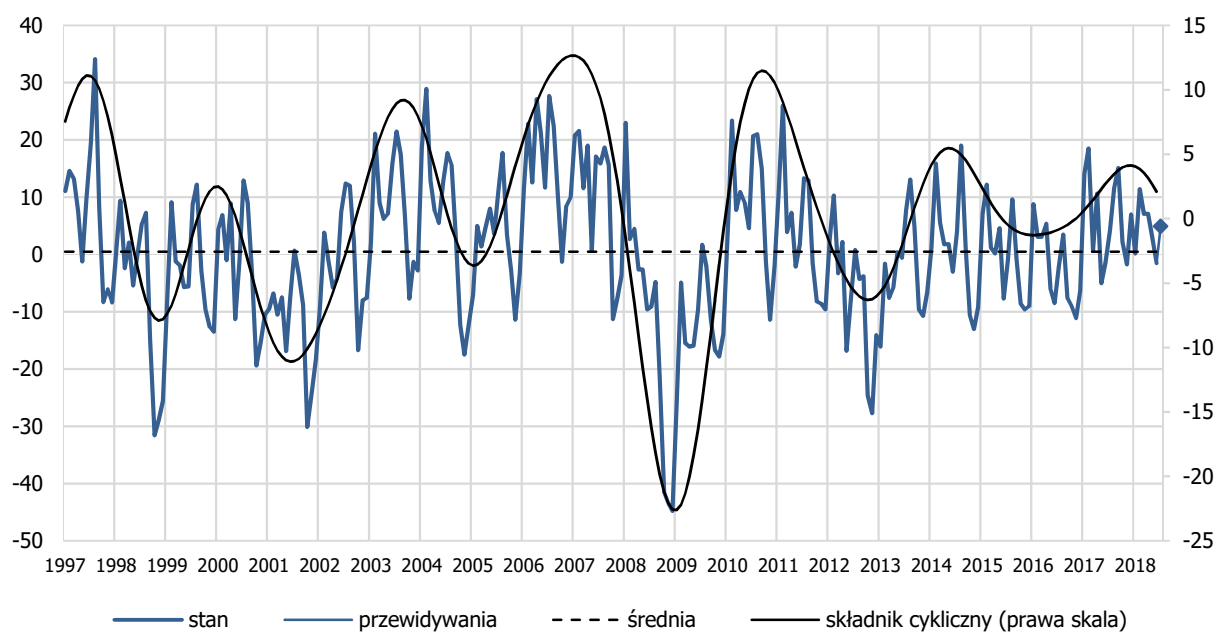
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

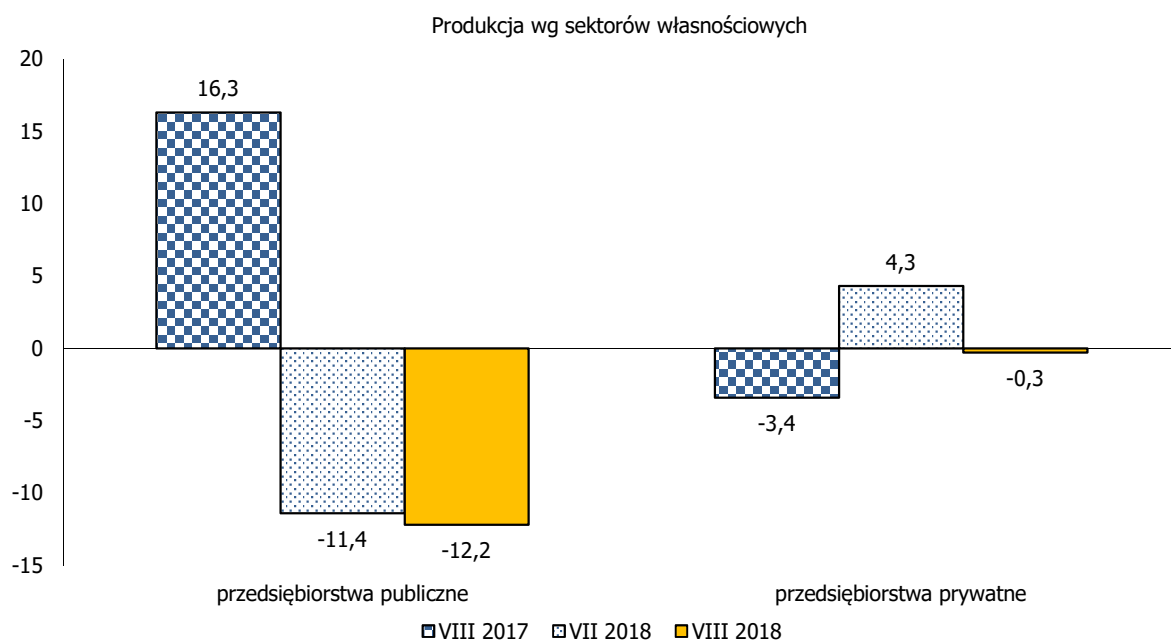
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) produkcja eksportowa
- (10) konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych
- (11) korzyści z produkcji eksportowej/korzyści z produkcji krajowej
- (12) przeciętny koszt produkcji

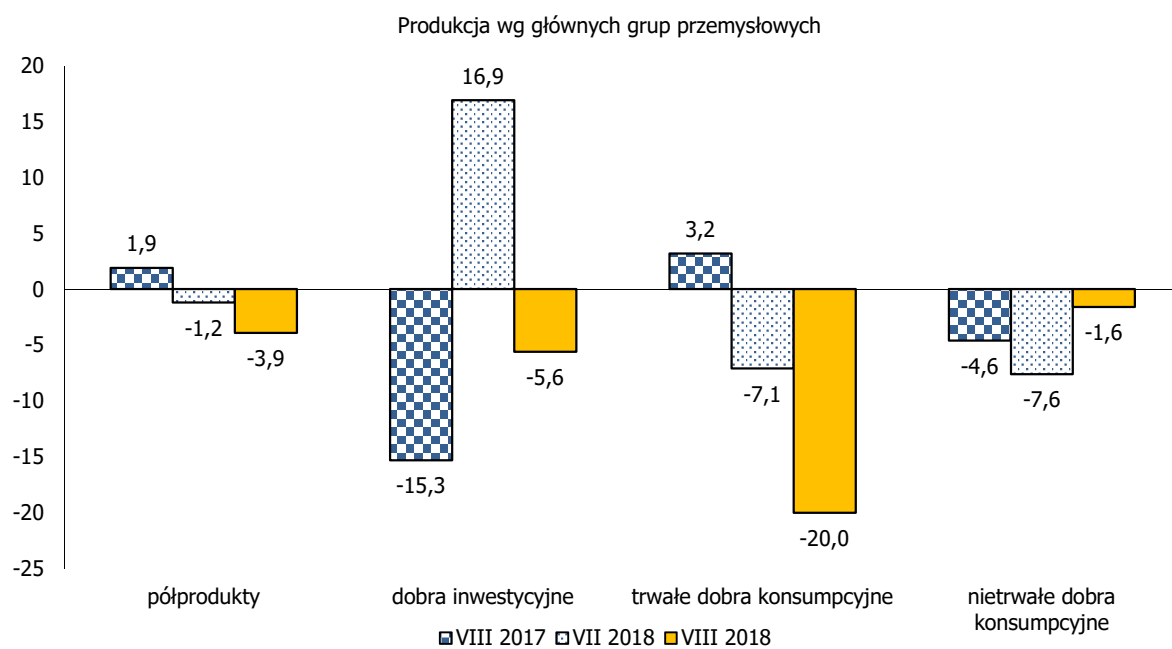
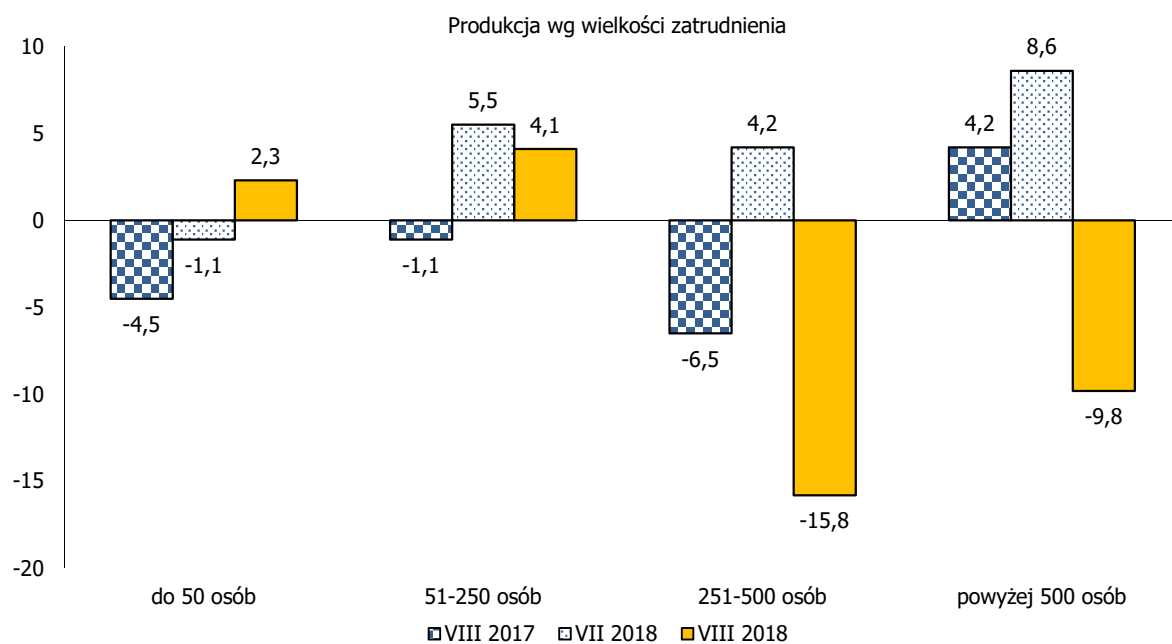
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

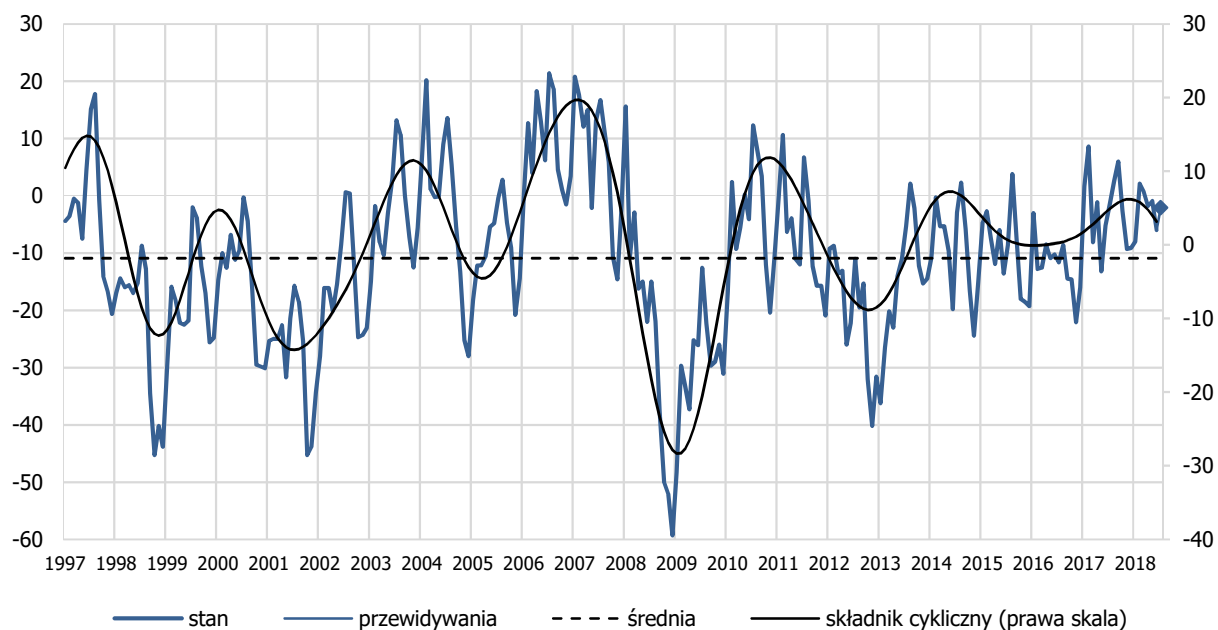

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
wzrost	21,8	28,0	26,1	24,9	20,6	24,5
brak zmiany	54,9	51,0	55,0	53,1	57,2	55,8
spadek	23,2	21,0	18,9	21,9	22,2	19,6
saldo (1.-3.)	-1,4	7,1	7,1	3,0	-1,5	4,9

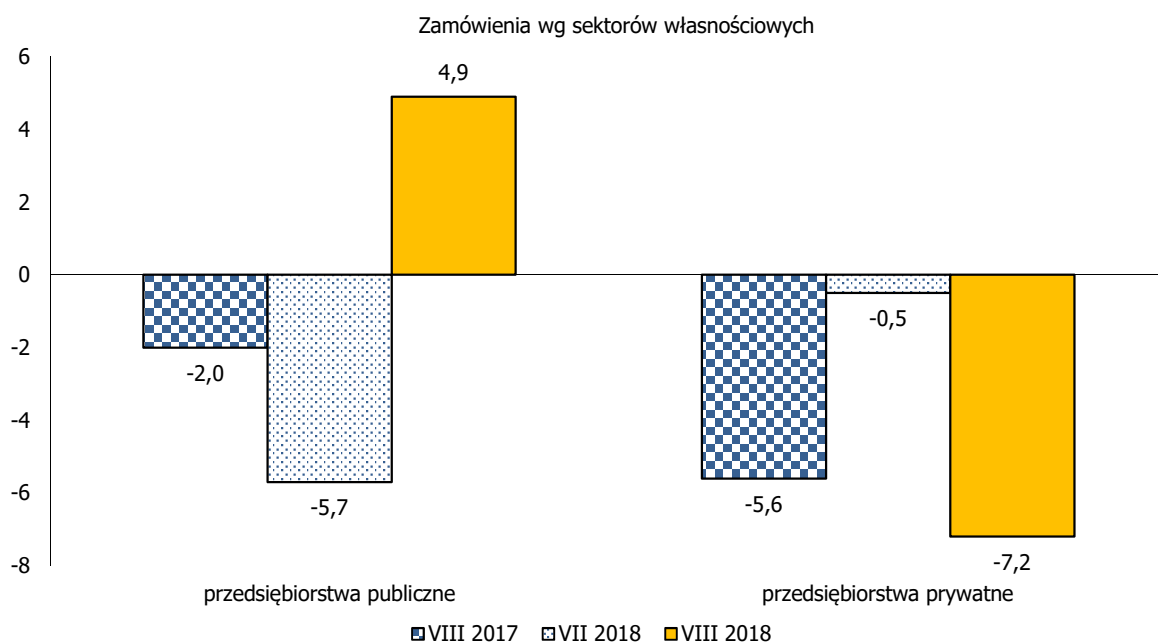

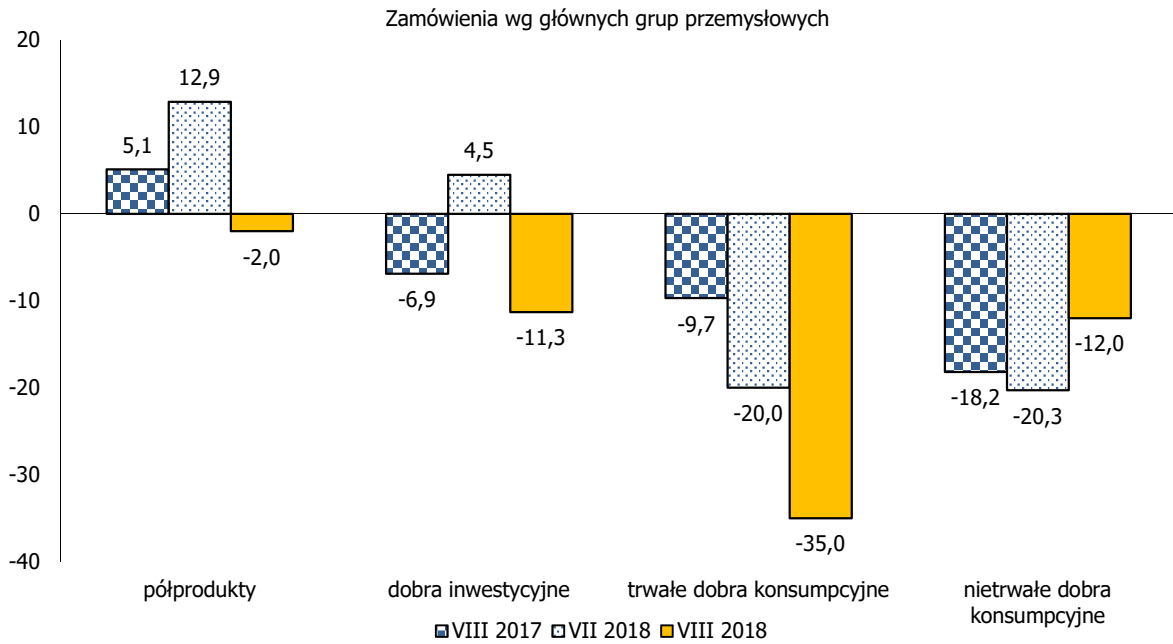
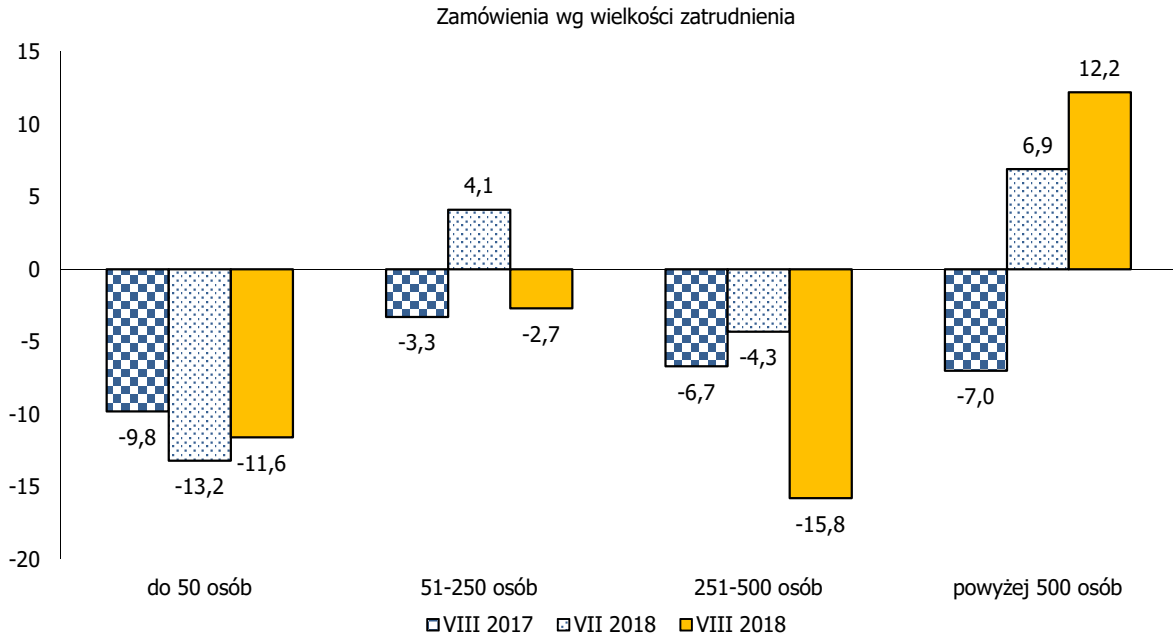

2) Zamówienia ogółem

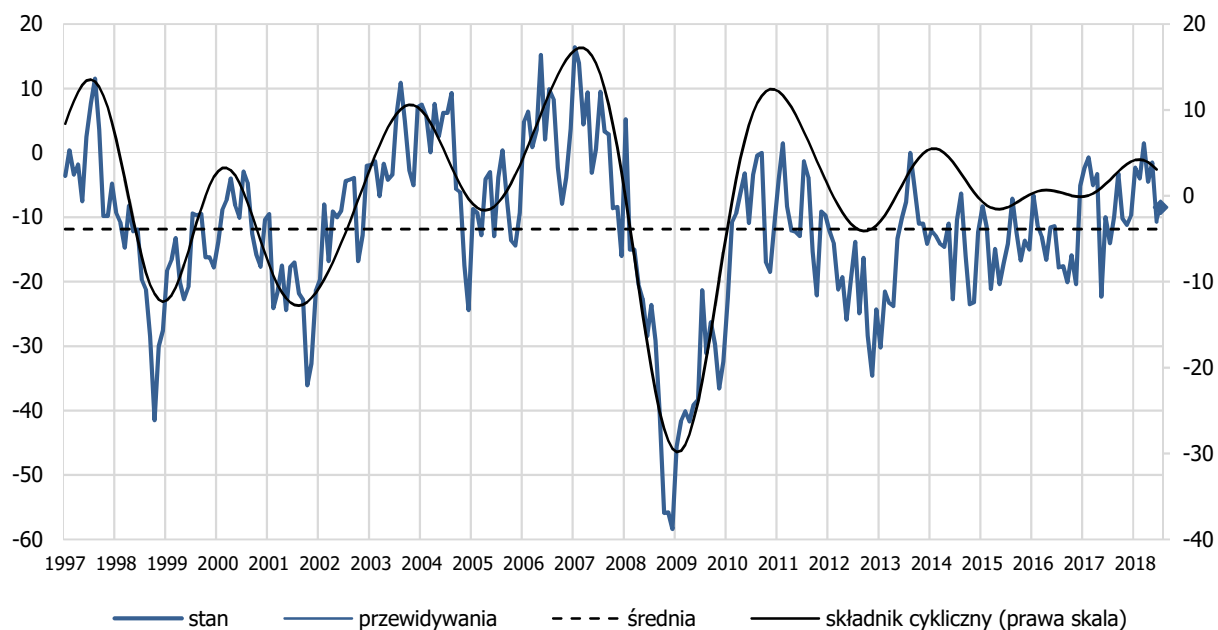

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
wzrost	20,7	23,6	21,7	22,2	21,5	19,1
brak zmiany	53,3	53,4	54,8	54,6	51,0	59,7
spadek	26,0	23,0	23,5	23,2	27,5	21,2
saldo (1.-3.)	-5,2	0,7	-1,8	-0,9	-6,0	-2,1

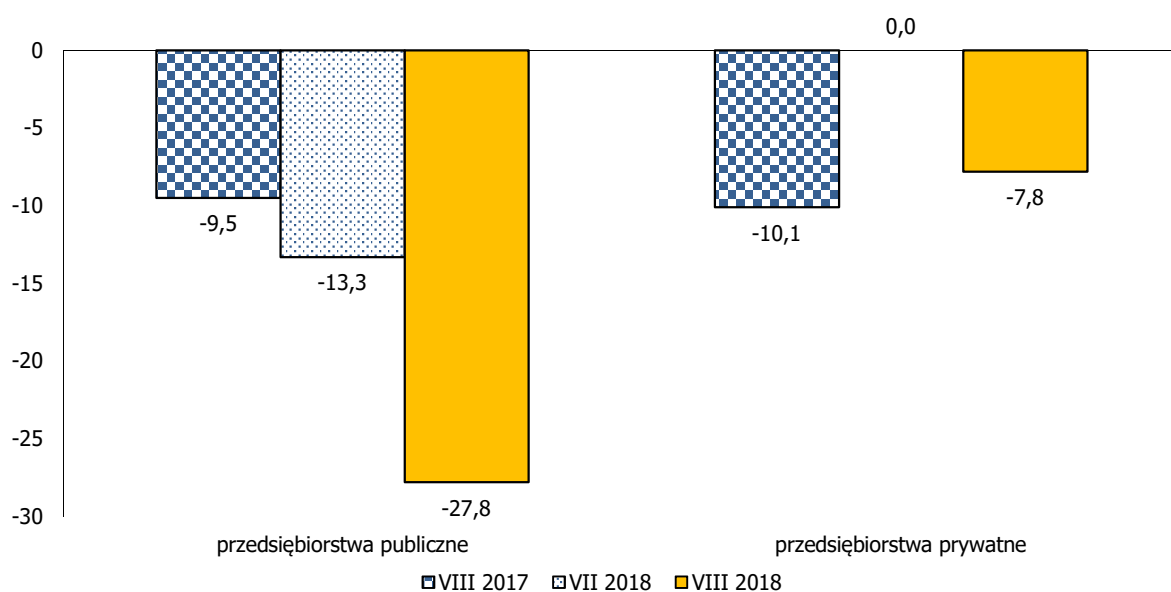

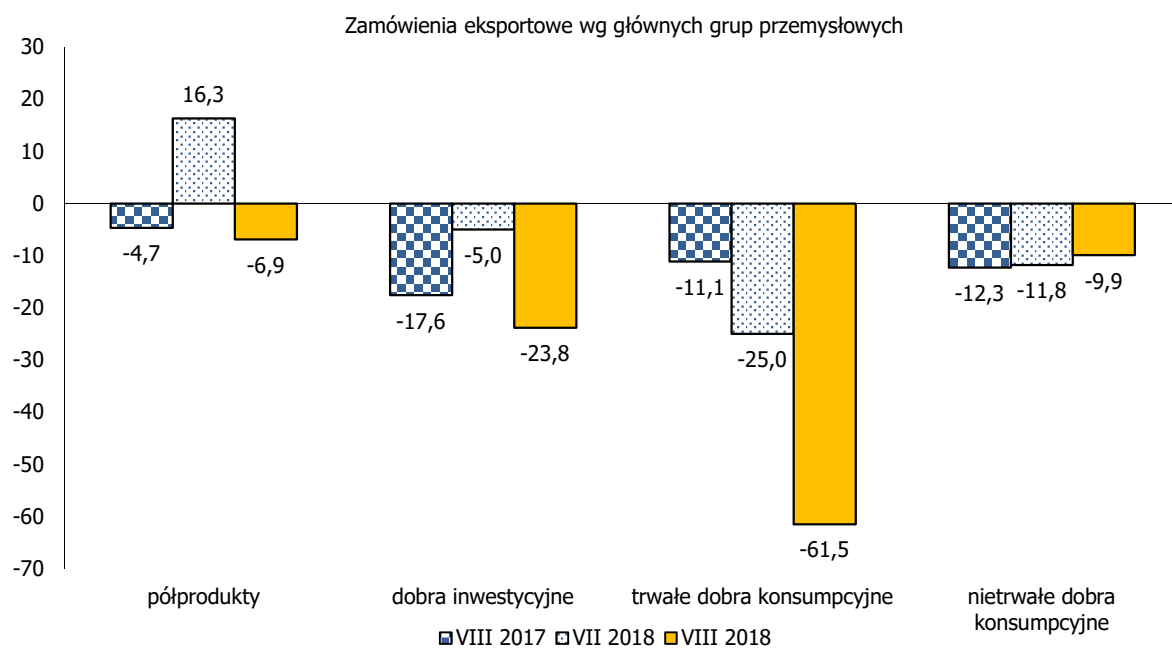
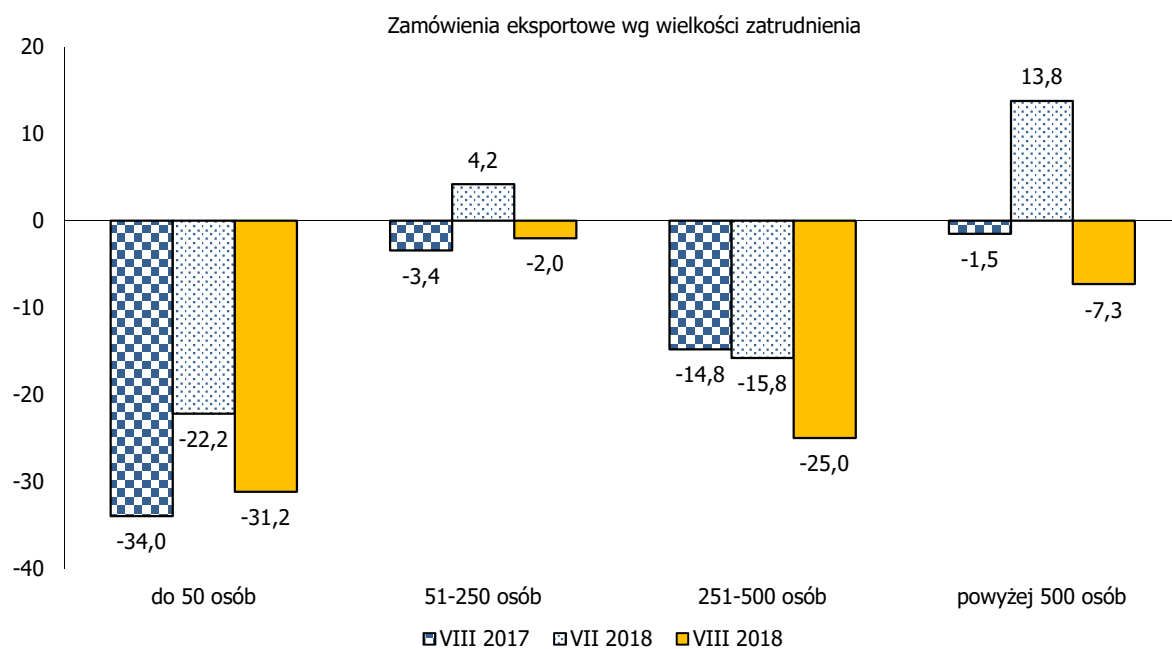
3) Zamówienia eksportowe

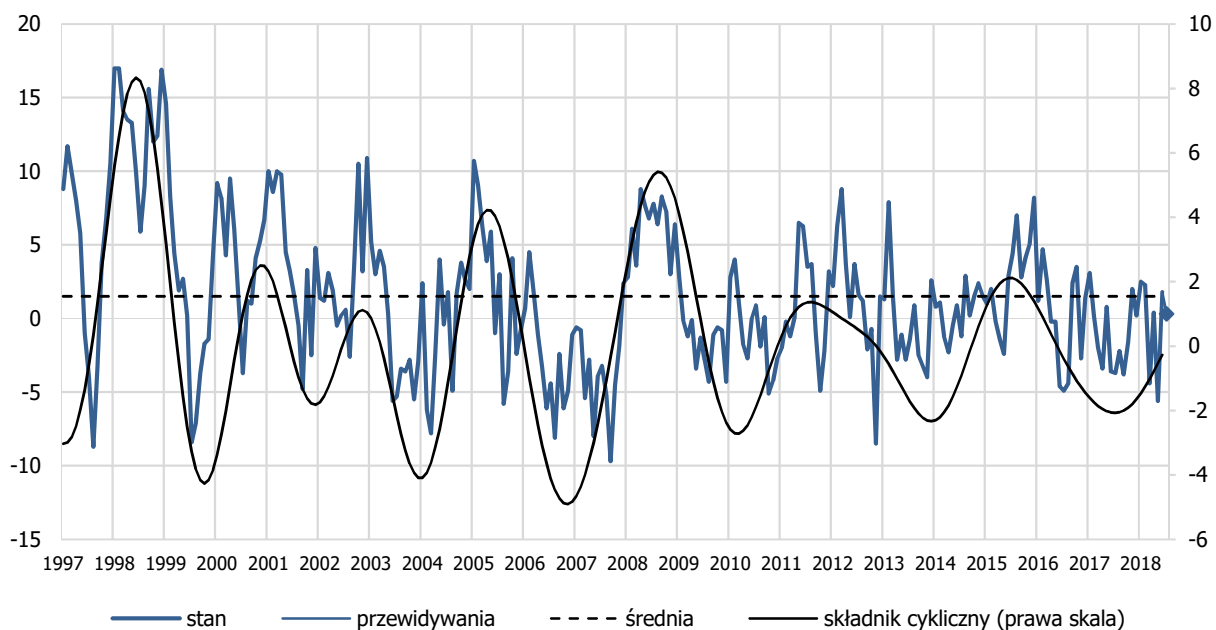
	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
wzrost	13,1	19,7	18,9	25,3	21,5	19,5
brak zmiany	63,8	62,0	57,7	48,0	46,3	52,4
spadek	23,1	18,2	23,4	26,8	32,2	28,0
nie dotyczy	47,7	55,8	51,0	55,8	54,5	52,4
saldo (1.-3.)	-10,0	1,5	-4,5	-1,5	-10,7	-8,5

Zamówienia eksportowe wg sektorów własnościowych

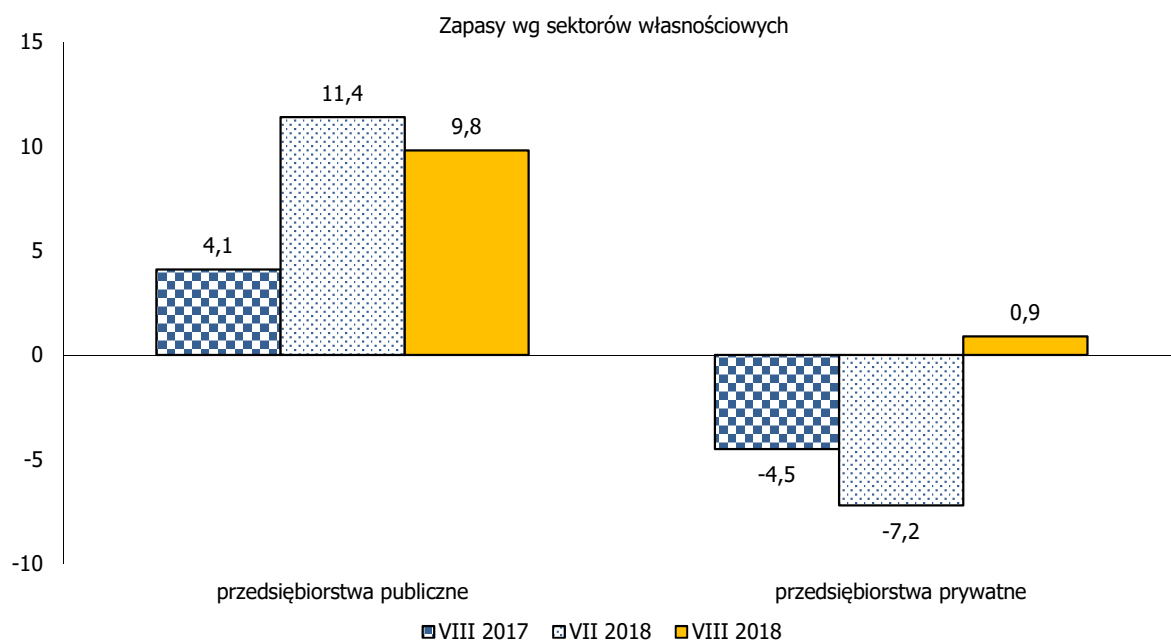

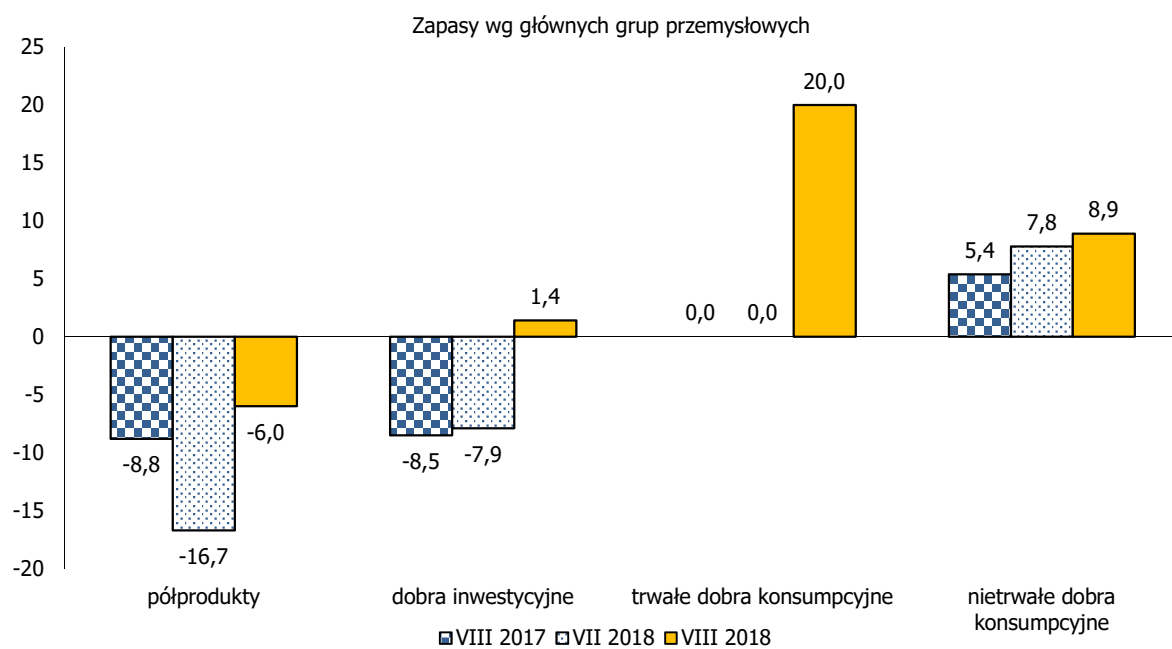
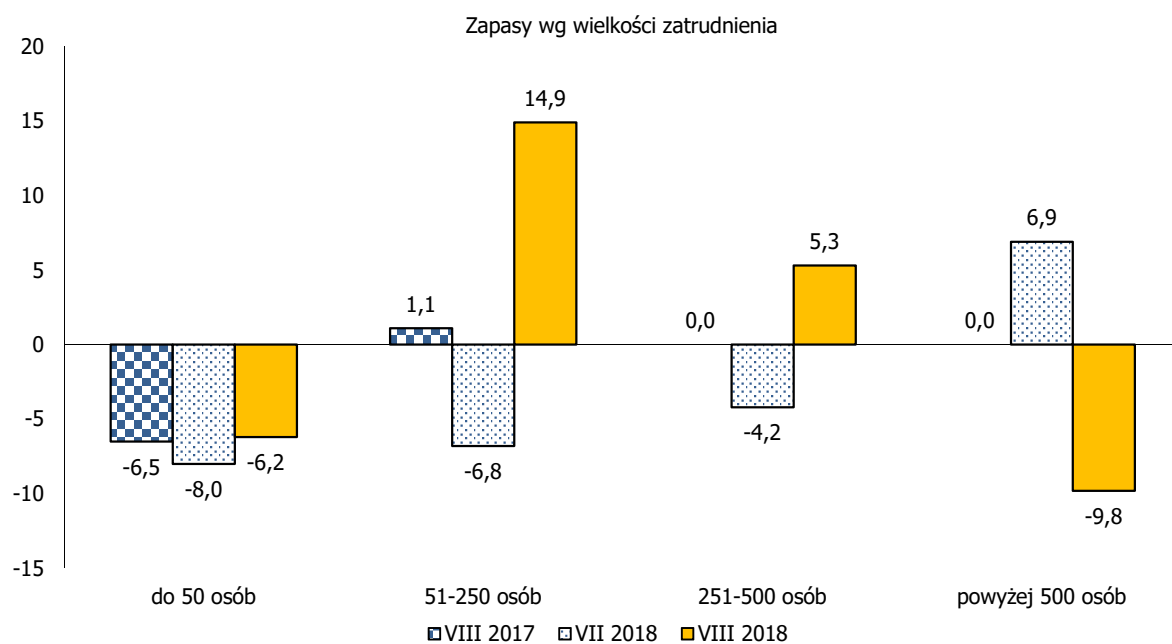

4) Zapasy

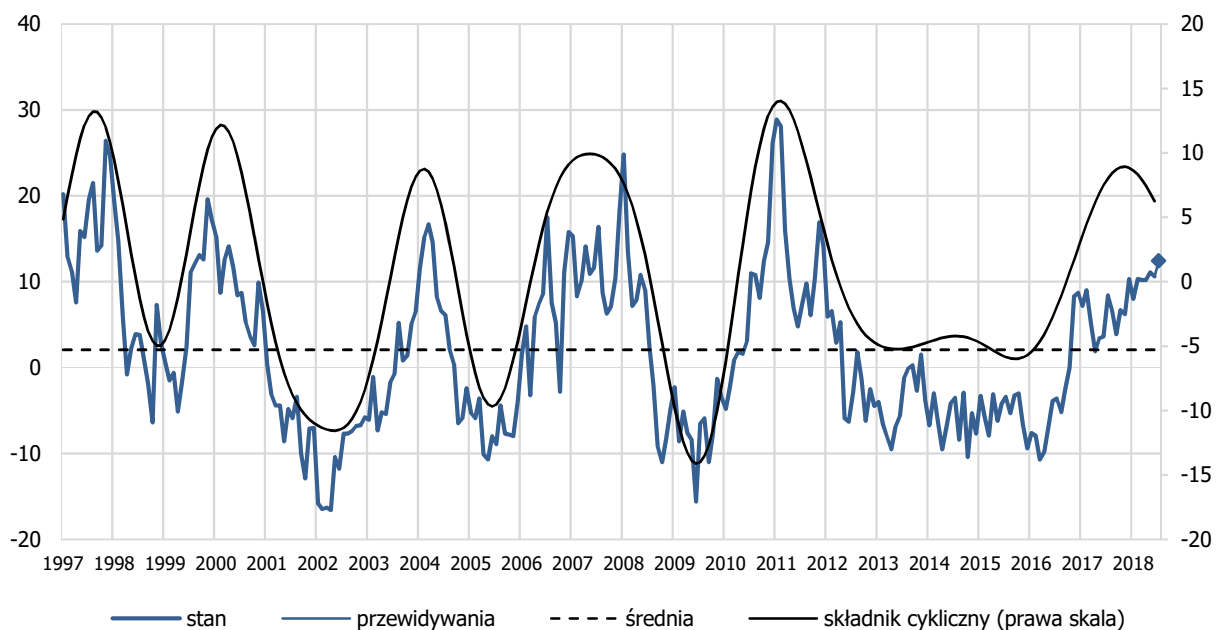

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
wzrost	11,5	14,1	18,0	12,9	17,3	12,8
brak zmiany	73,4	67,5	64,5	68,5	67,2	74,6
spadek	15,1	18,4	17,5	18,5	15,5	12,6
saldo (1.-3.)	-3,6	-4,4	0,4	-5,6	1,8	0,3

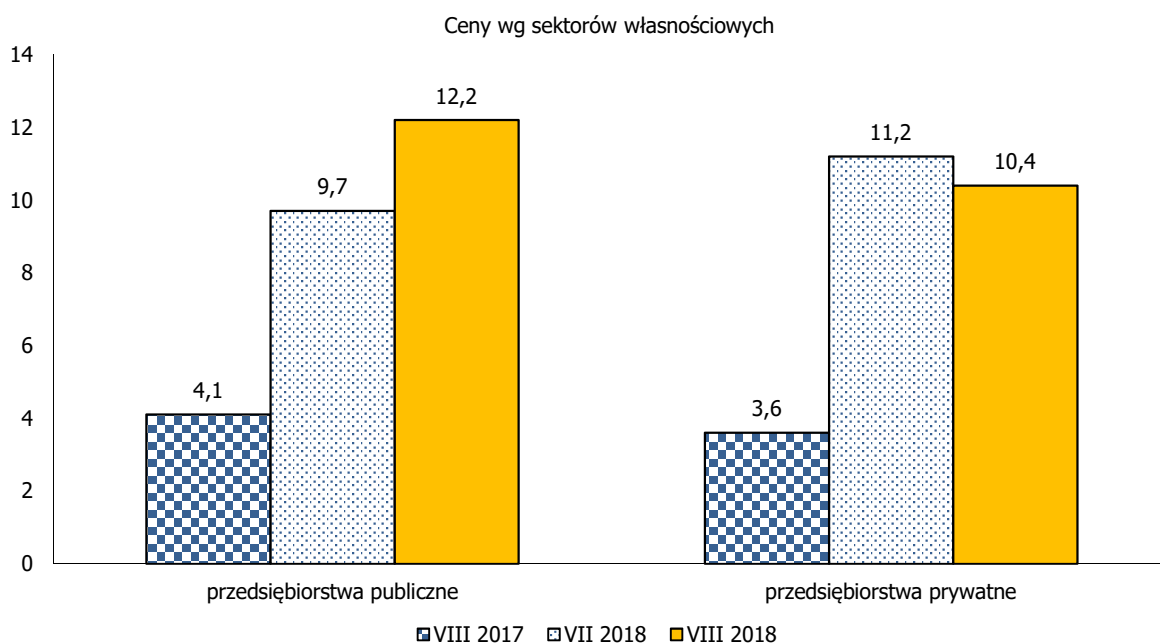

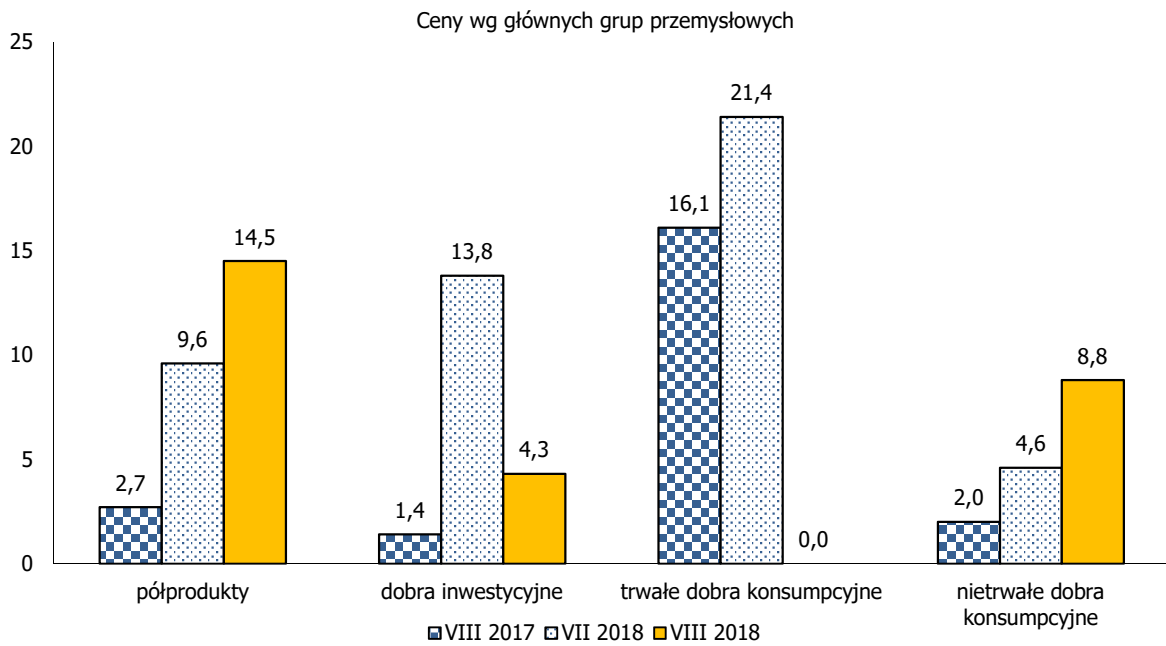
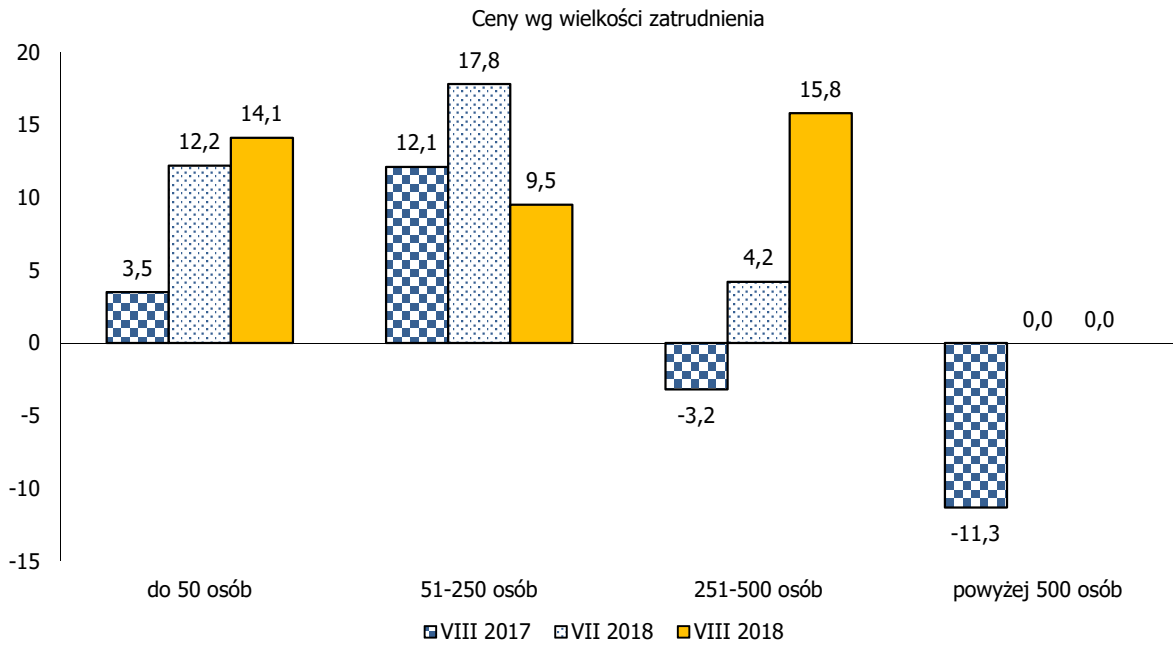

5) Ceny

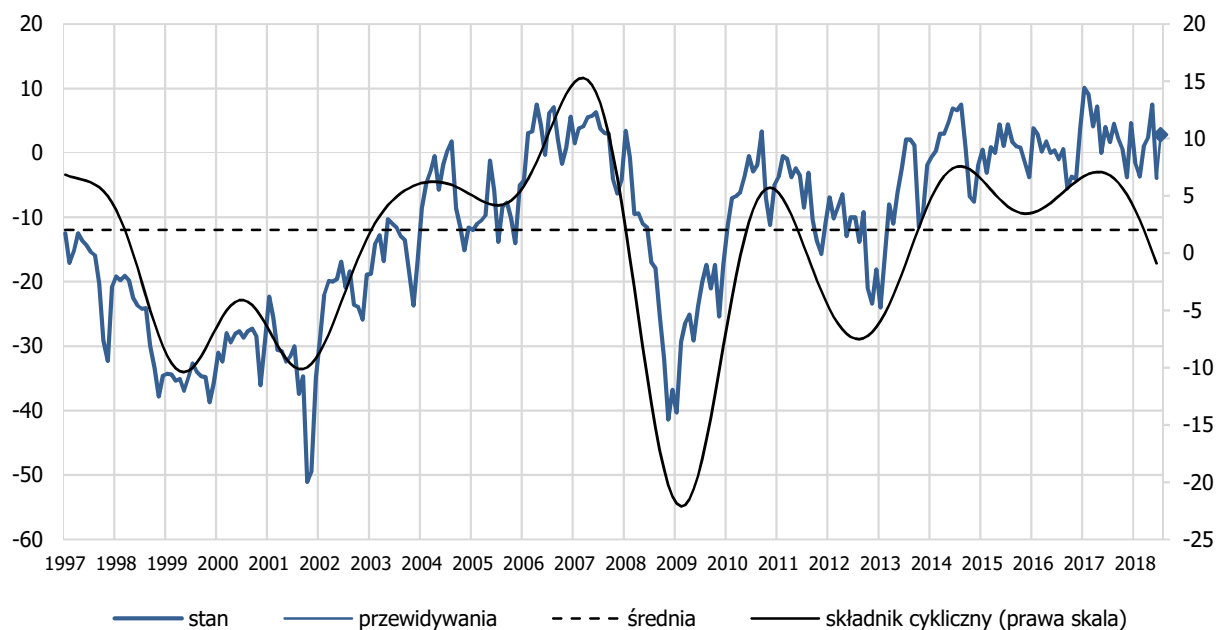

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
wzrost	11,3	16,6	18,3	14,7	15,8	16,8
brak zmiany	80,9	77,0	73,7	81,8	79,0	78,9
spadek	7,8	6,4	8,0	3,5	5,2	4,4
saldo (1.-3.)	3,6	10,2	10,2	11,1	10,6	12,4

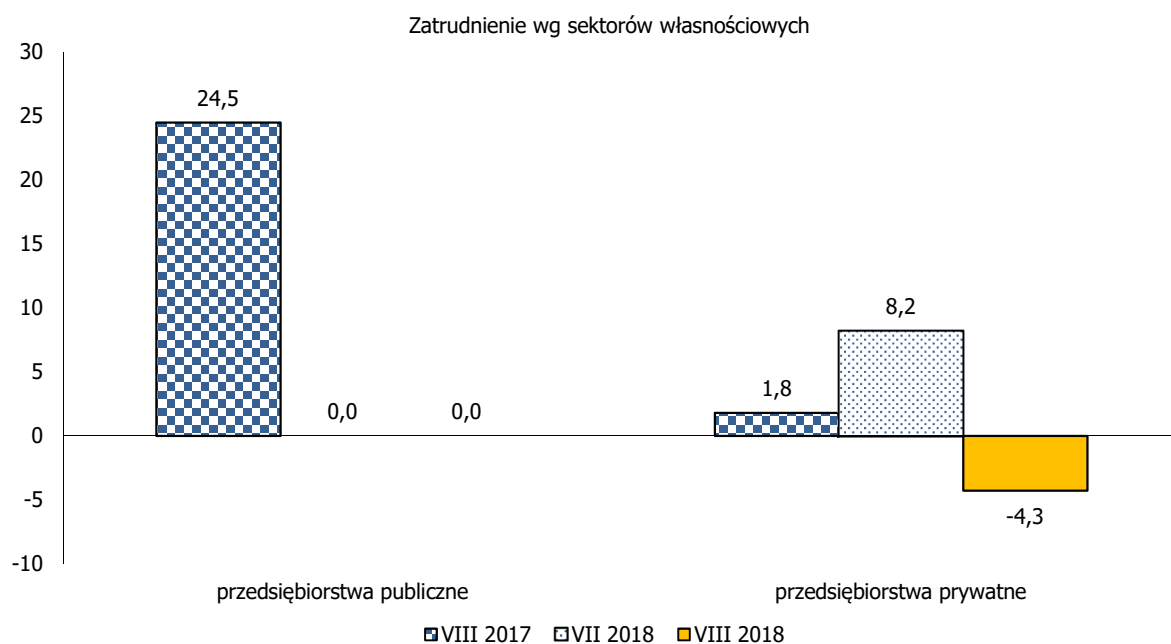

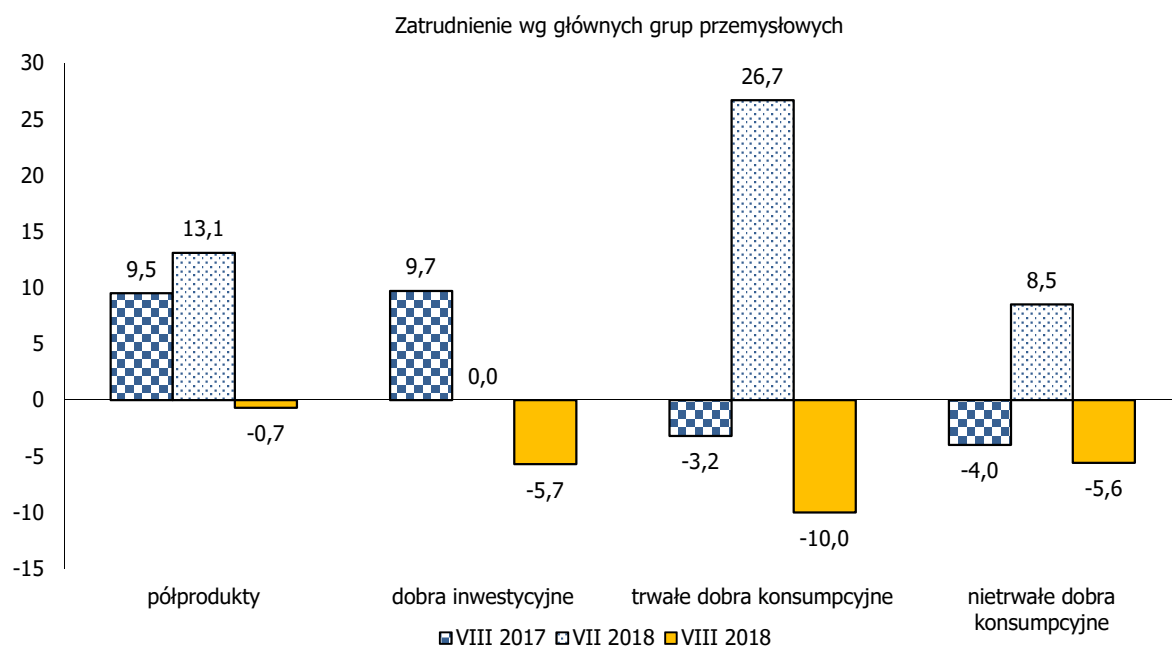
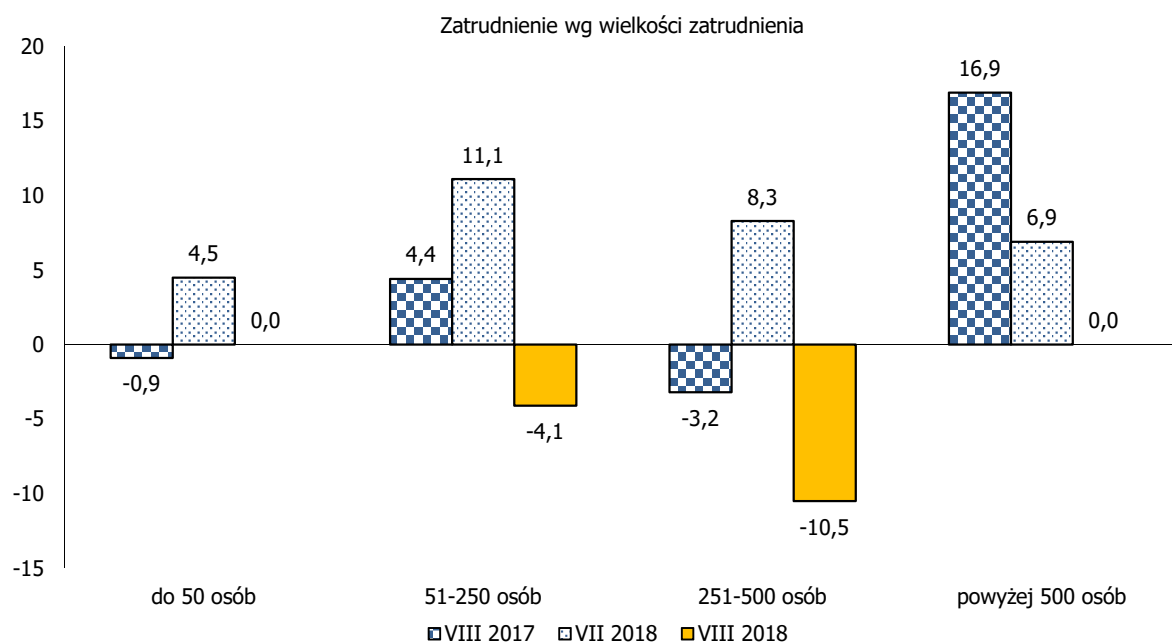

6) Zatrudnienie

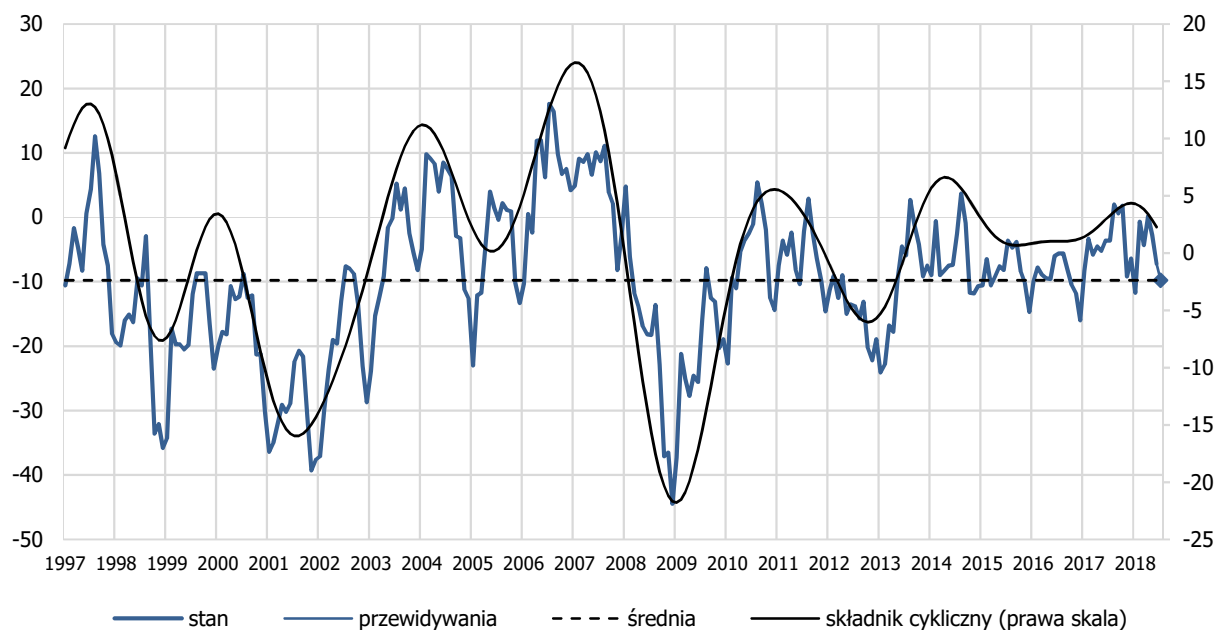

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
wzrost	17,5	14,1	17,7	19,7	10,3	13,9
brak zmiany	69,0	73,0	67,0	68,1	75,5	75,0
spadek	13,5	13,0	15,3	12,2	14,2	11,1
saldo (1.-3.)	4,0	1,1	2,4	7,5	-3,9	2,8

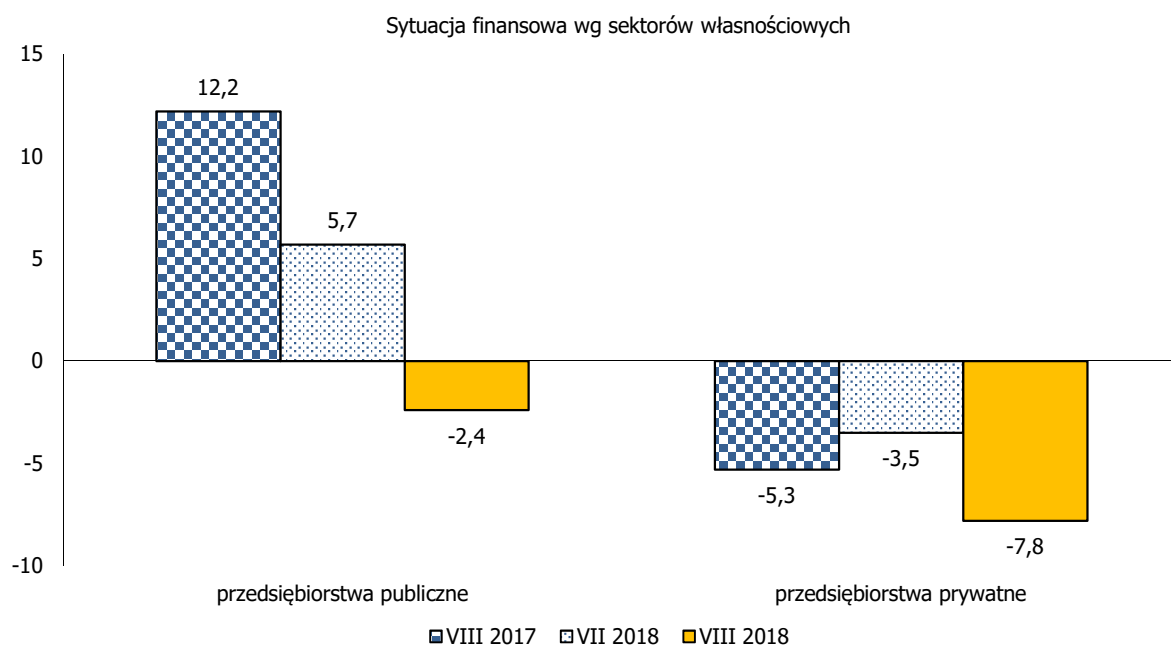

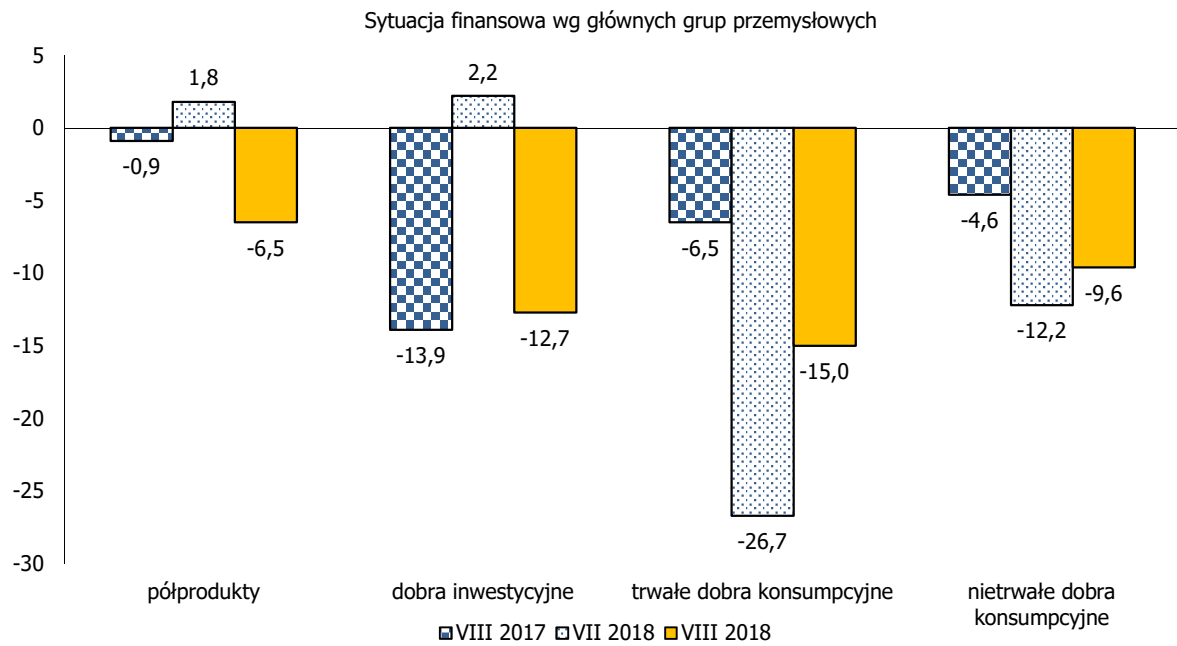
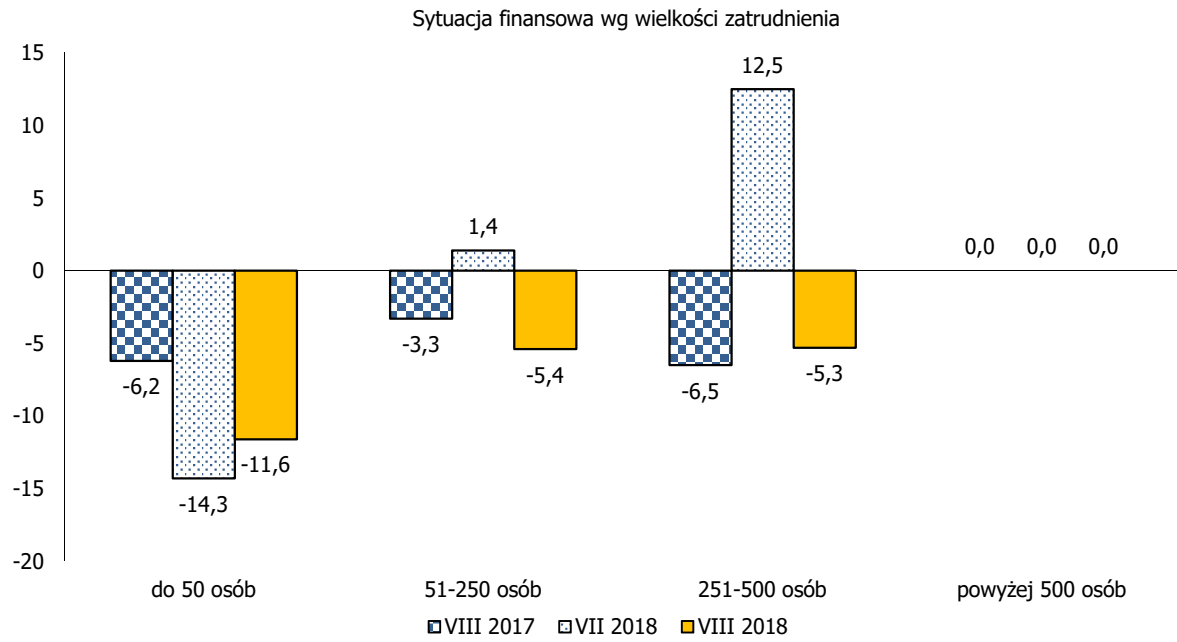

7) Sytuacja finansowa

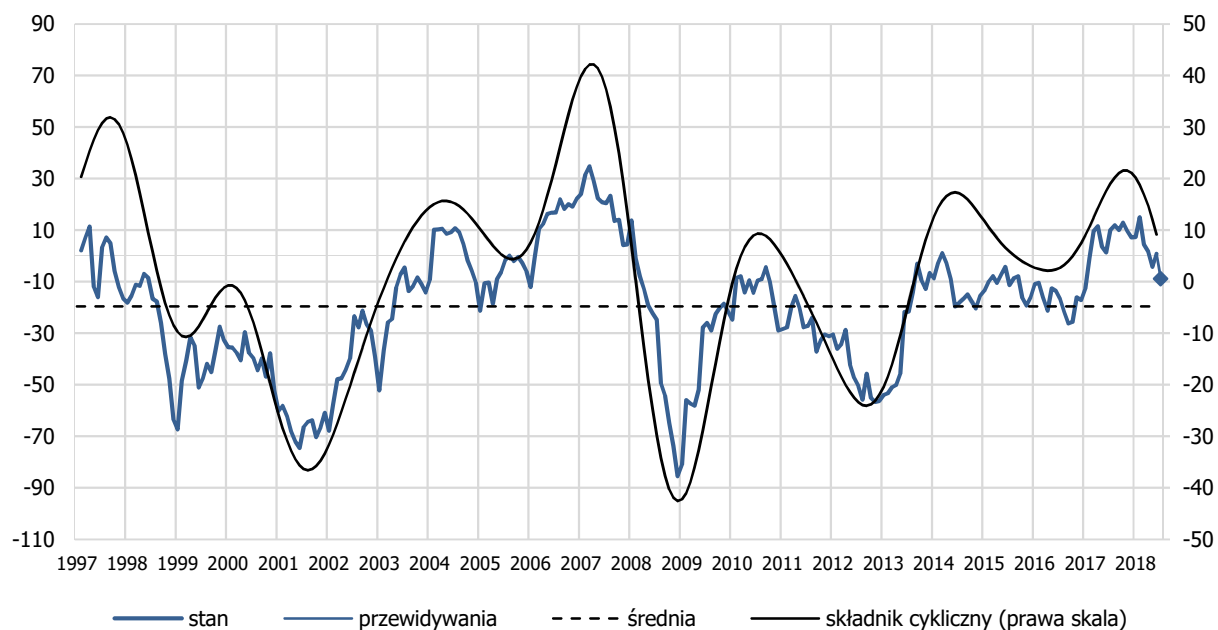

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
poprawa	15,9	15,0	16,2	14,2	12,9	11,3
brak zmiany	64,6	65,7	67,8	68,8	67,0	67,6
pogorszenie	19,5	19,3	16,0	17,0	20,1	21,1
saldo (1.-3.)	-3,6	-4,3	0,2	-2,8	-7,2	-9,8

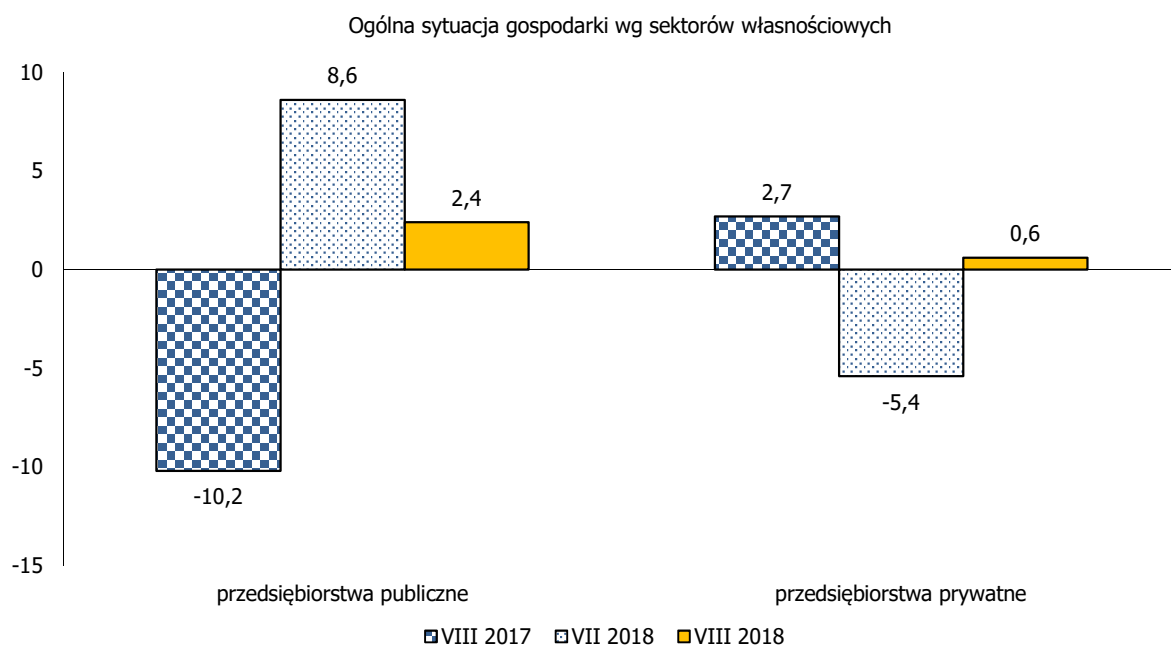

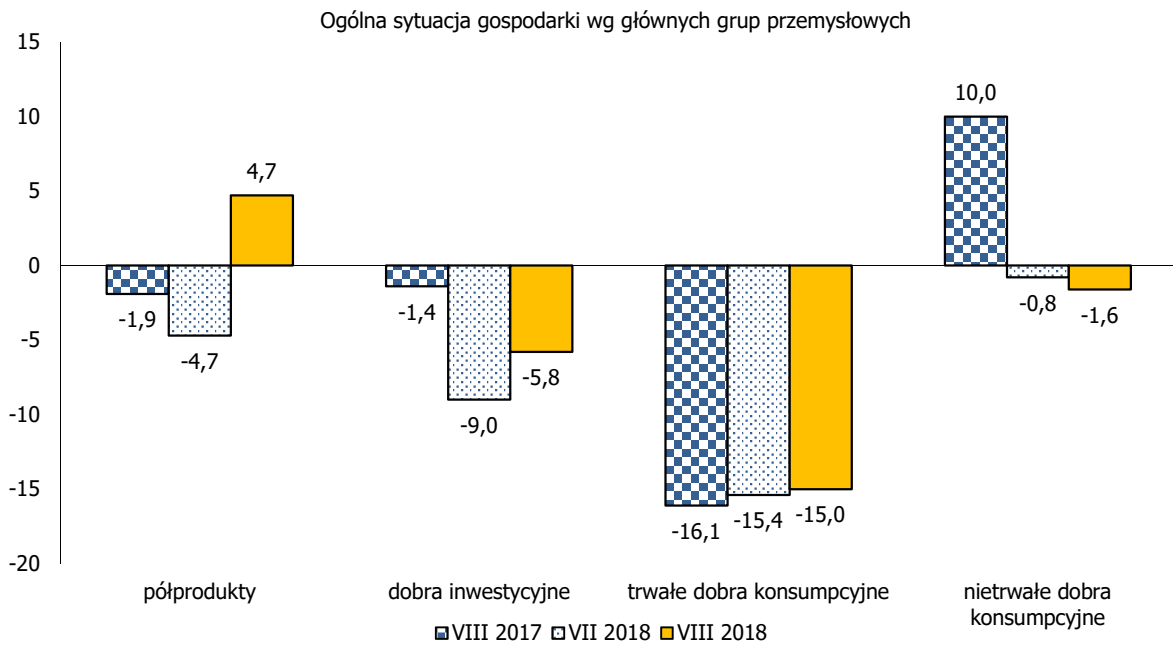
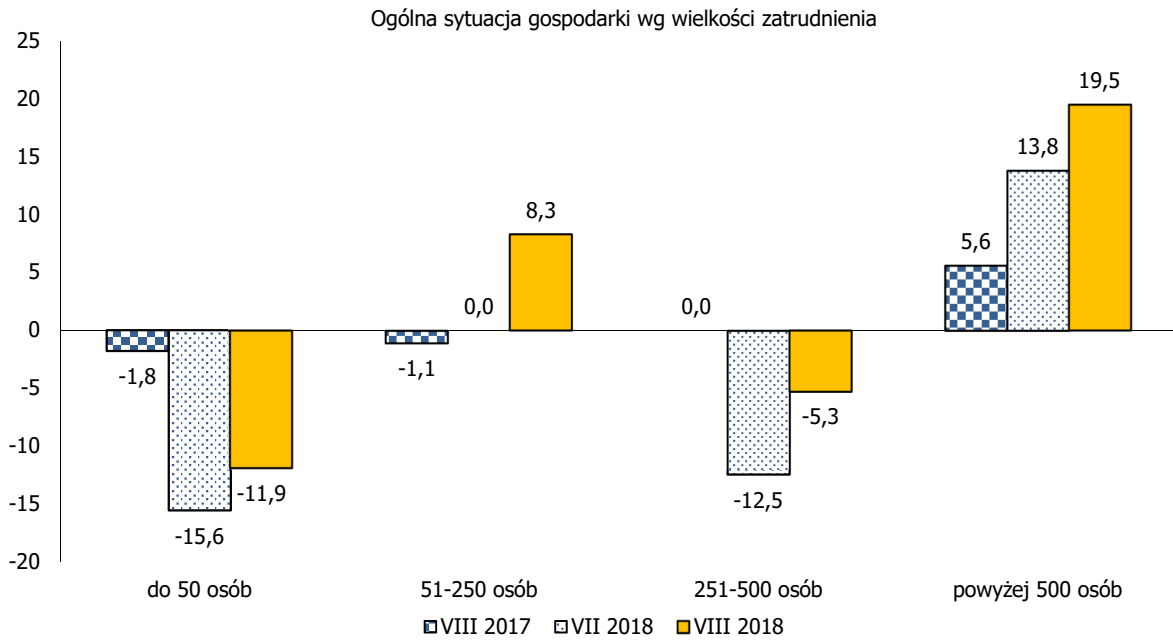

8) Ogólna sytuacja gospodarki

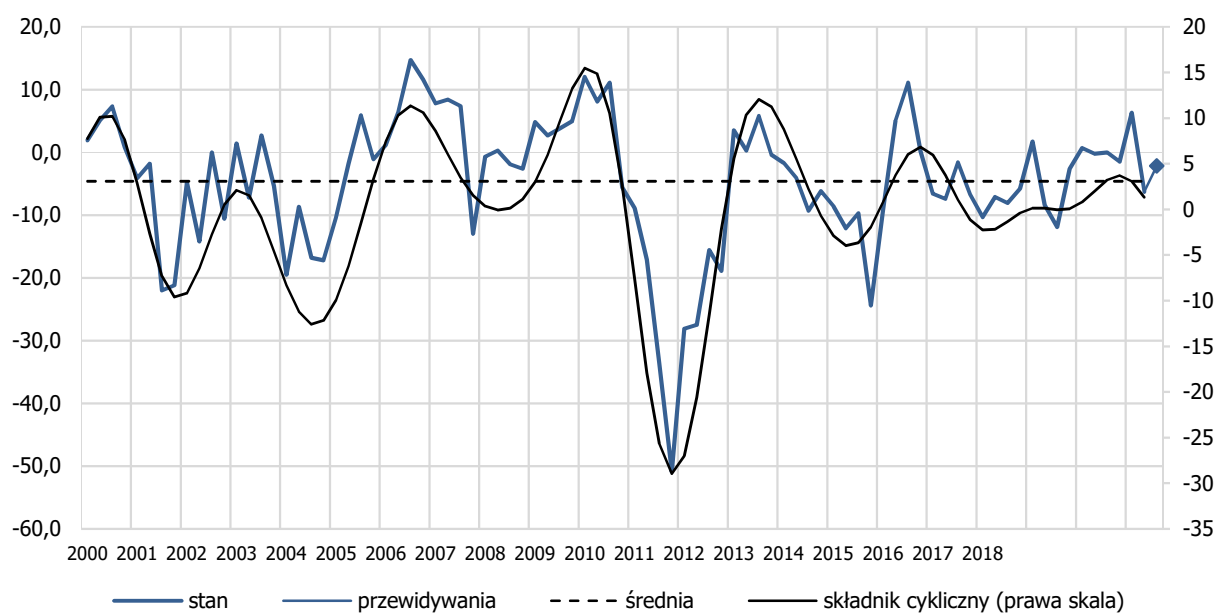

	VIII'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	przewidywania
poprawa	17,9	20,2	17,8	15,0	16,0	14,4
brak zmiany	65,7	64,0	66,1	65,8	68,8	62,2
pogorszenie	16,5	15,8	16,2	19,2	15,2	23,4
saldo (1.-3.)	1,4	4,4	1,6	-4,2	0,8	-8,9

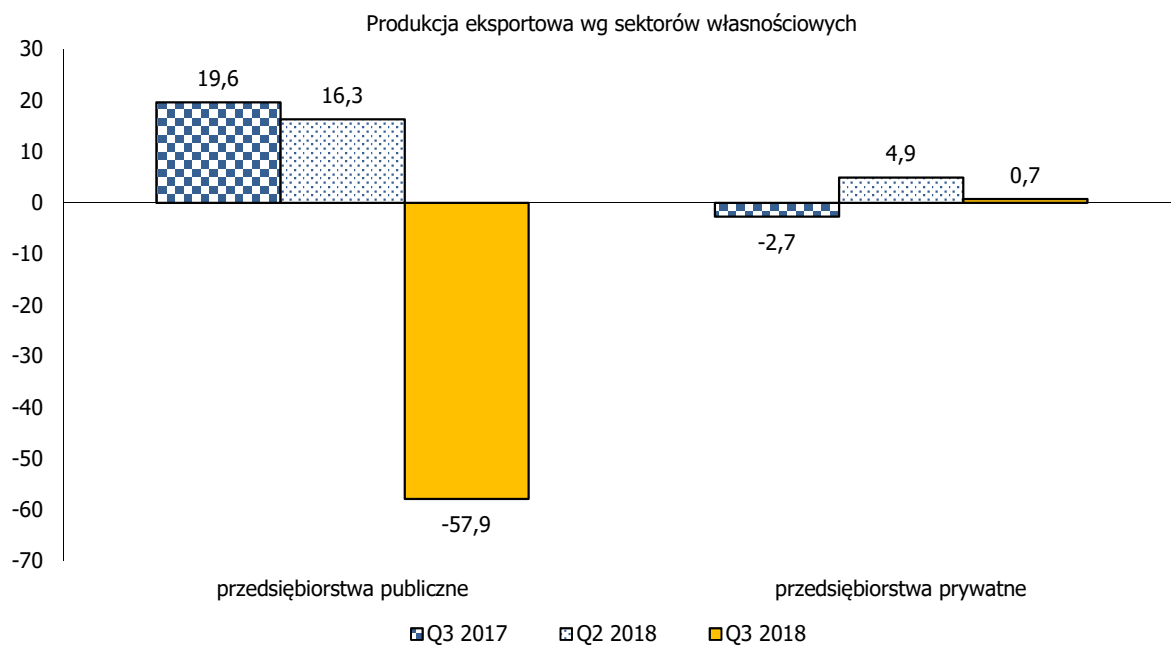

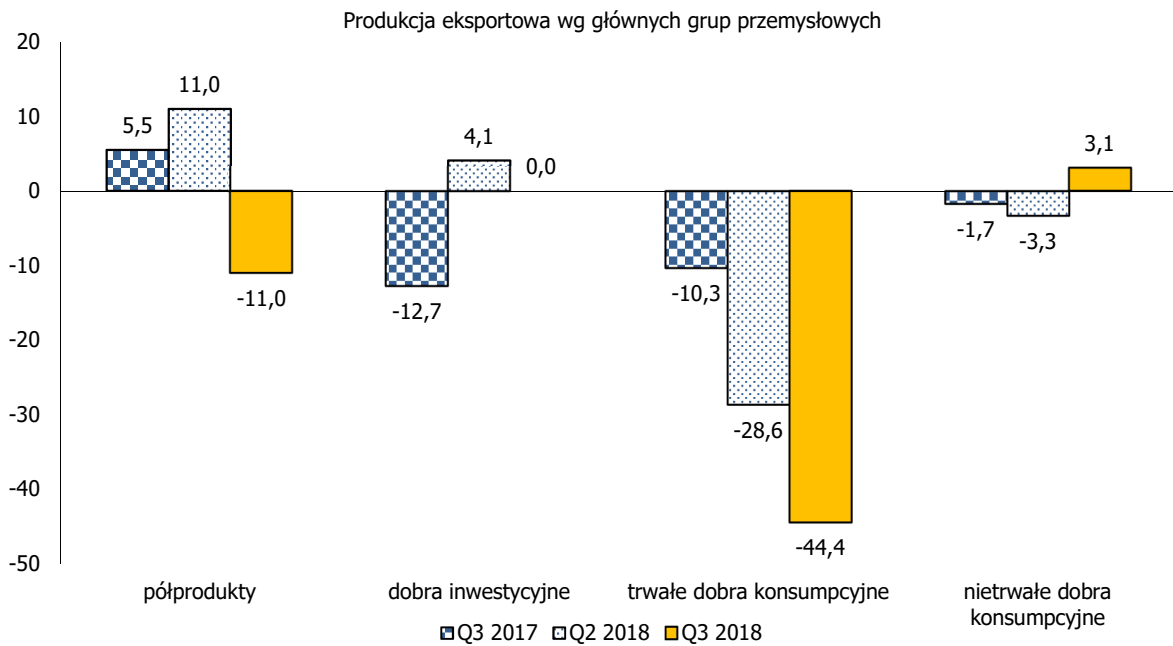
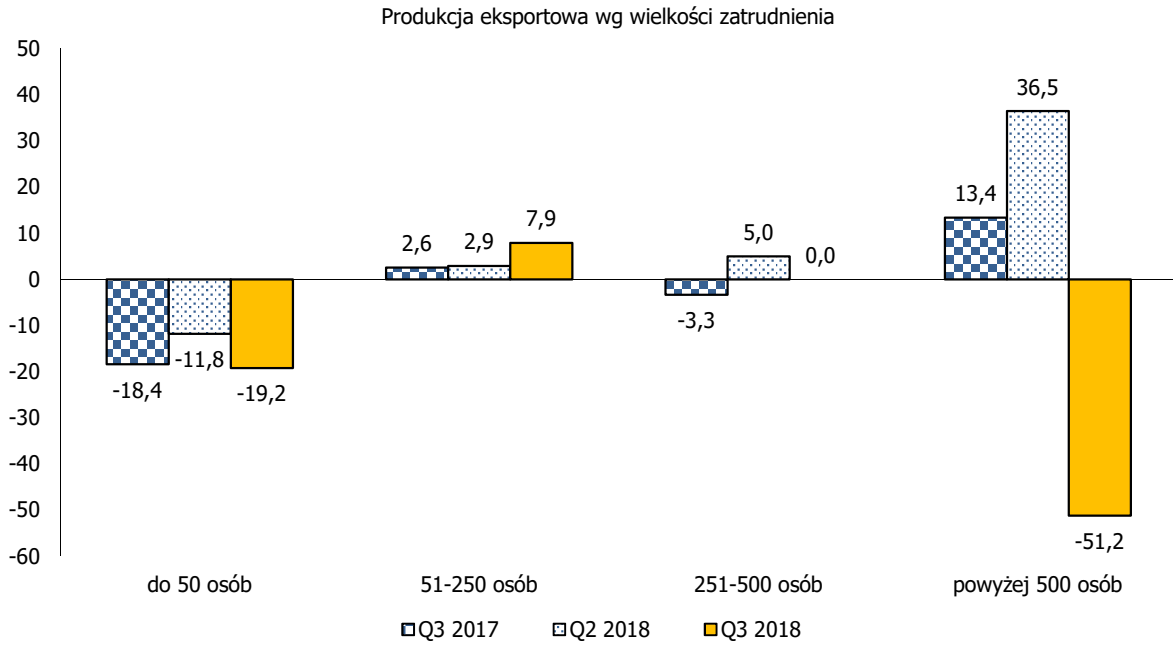

9. Produkcja na eksport

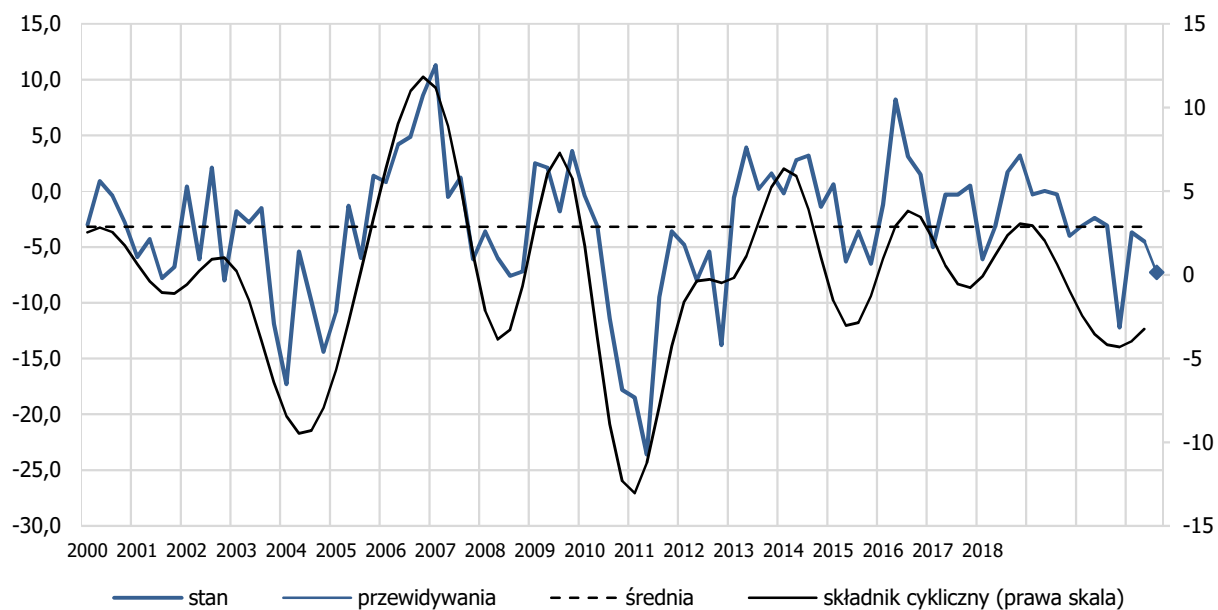

	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
wzrost	17,2	19,0	16,6	20,1	15,6	14,1
brak zmiany	65,3	61,9	65,3	66,2	62,5	69,7
spadek	17,5	19,0	18,1	13,8	21,9	16,2
saldo (1.-3.)	-0,2	0,0	-1,5	6,3	-6,3	-2,2

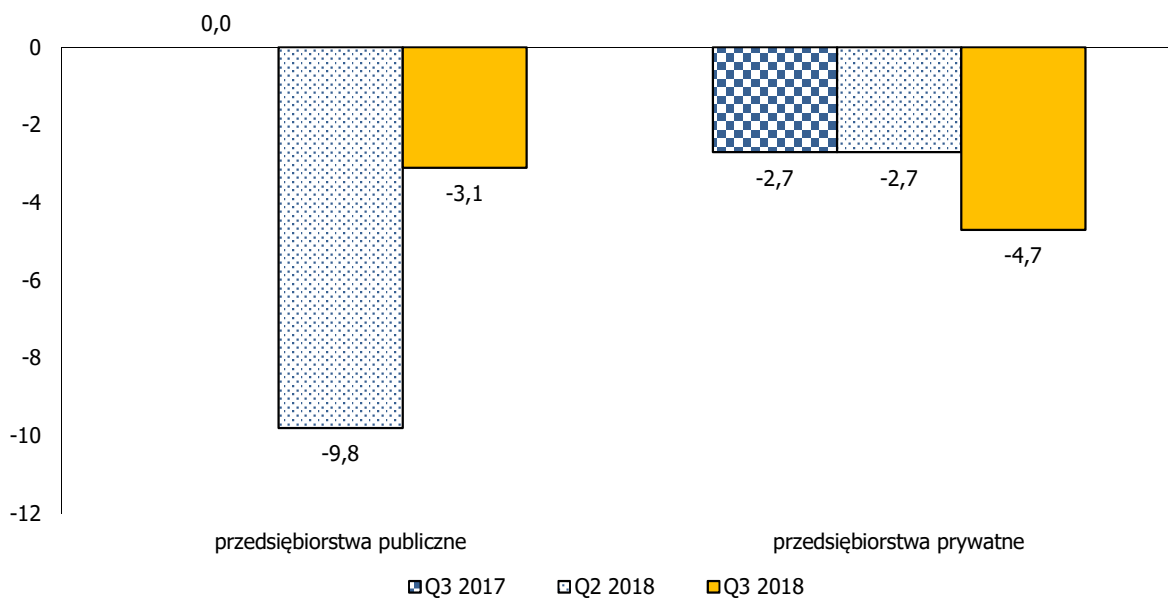

10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

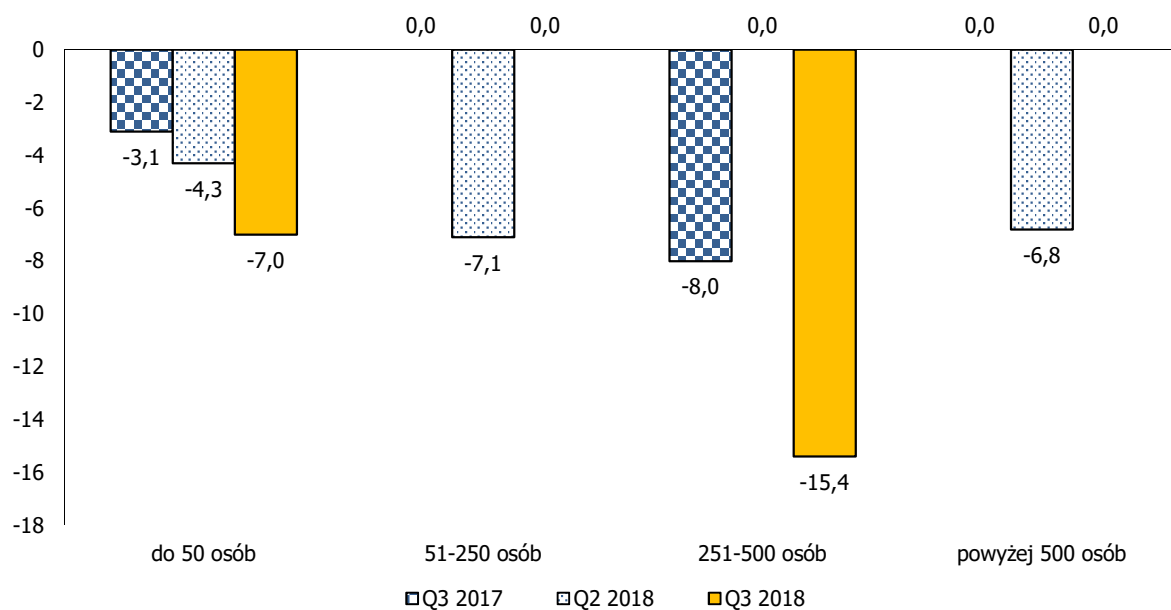

	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
wzrost	5,7	8,8	4,0	6,3	11,0	8,2
brak zmiany	86,2	79,4	79,9	83,7	73,6	76,3
spadek	8,1	11,9	16,2	10,0	15,4	15,5
trudno ocenić	36,9	38,1	43,2	33,9	43,9	53,0
saldo (1.-3.)	-2,4	-3,1	-12,2	-3,7	-4,5	-7,3

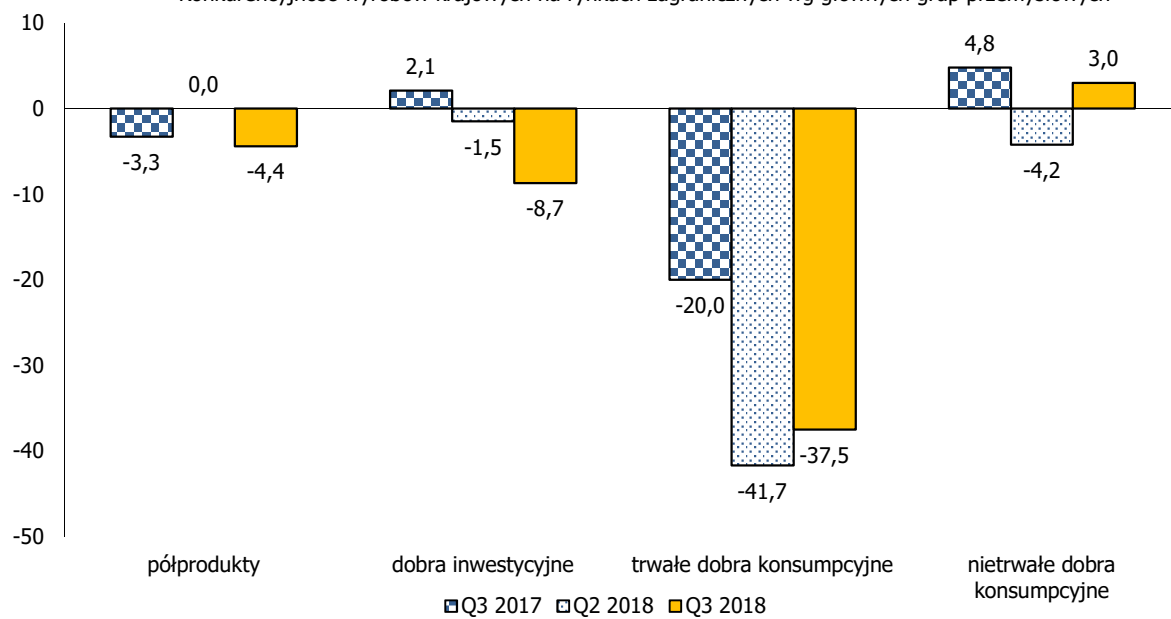
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg sektorów własnościowych

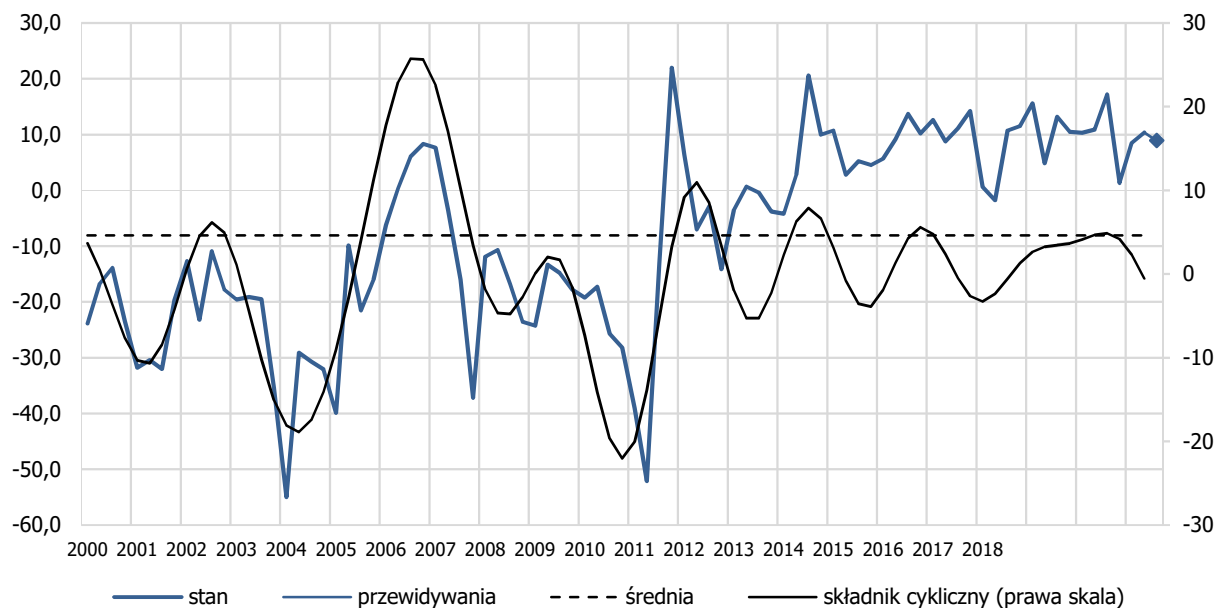
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

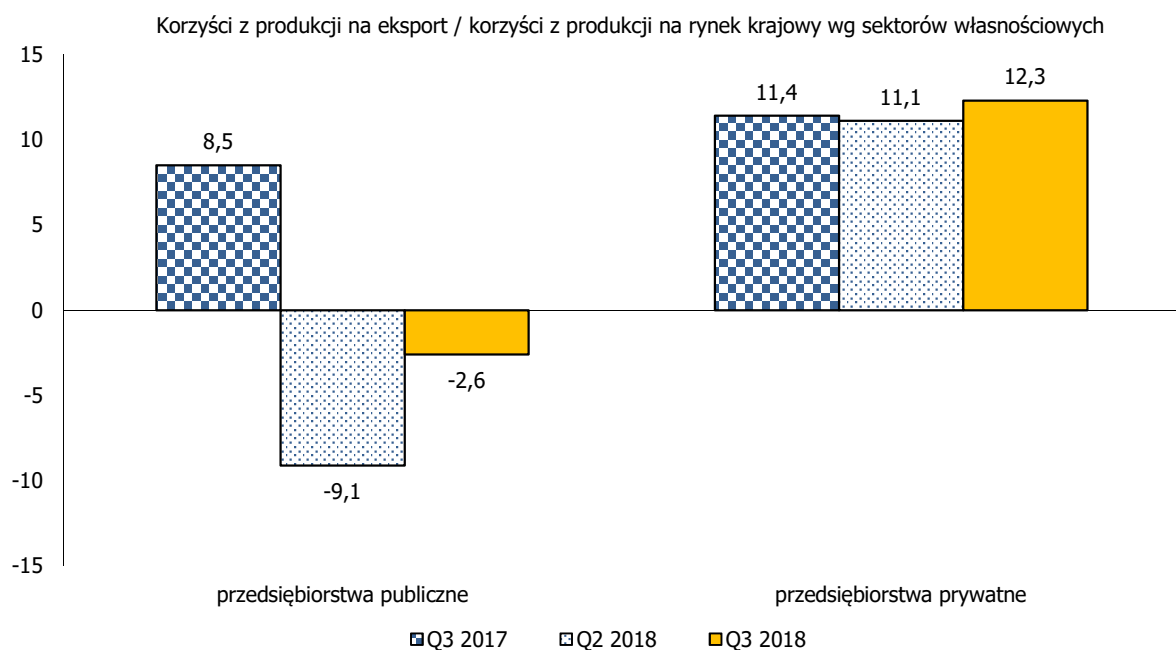
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

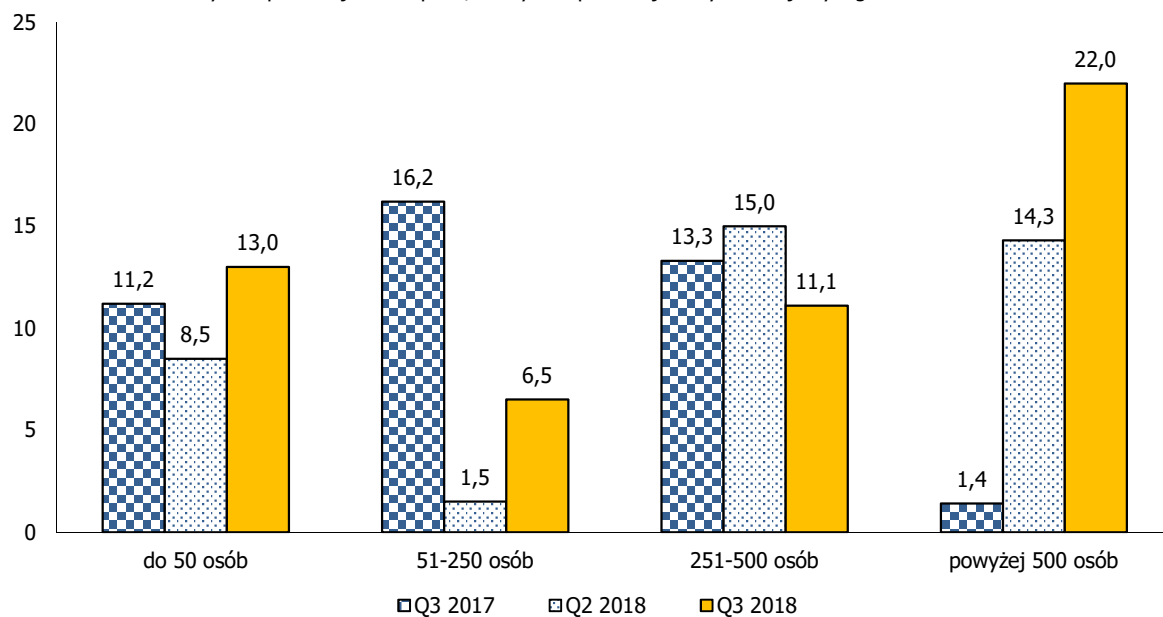
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

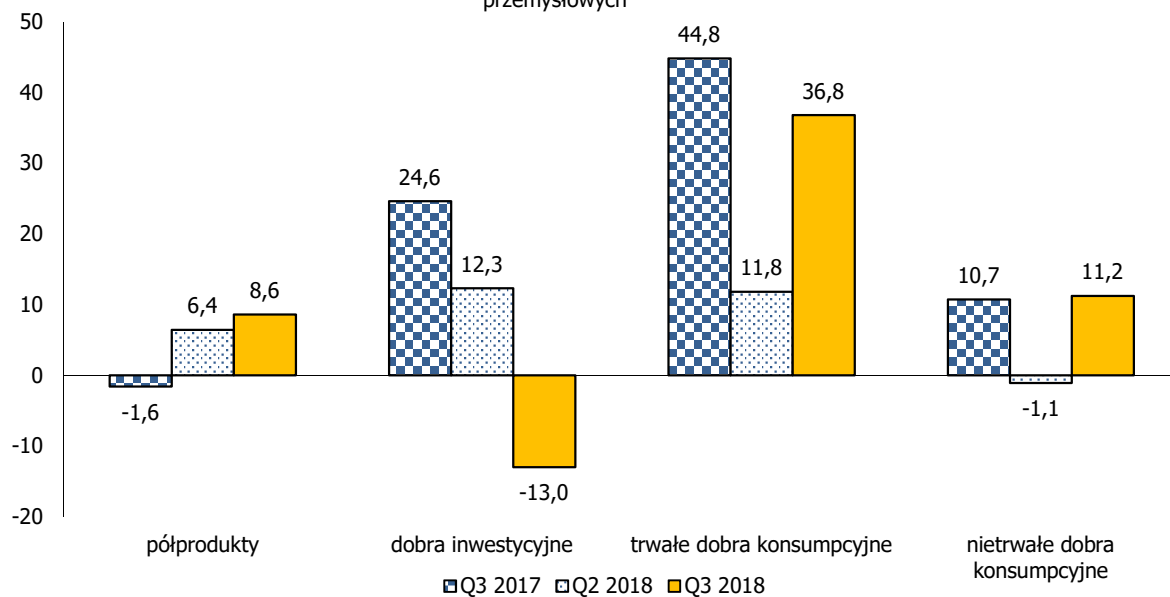
	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
wzrost	30,9	33,3	25,3	28,8	29,4	29,3
brak zmiany	49,2	50,5	50,8	51,0	51,6	50,3
spadek	20,0	16,2	24,0	20,2	19,0	20,4
saldo (1.-3.)	10,9	17,2	1,3	8,5	10,4	8,9

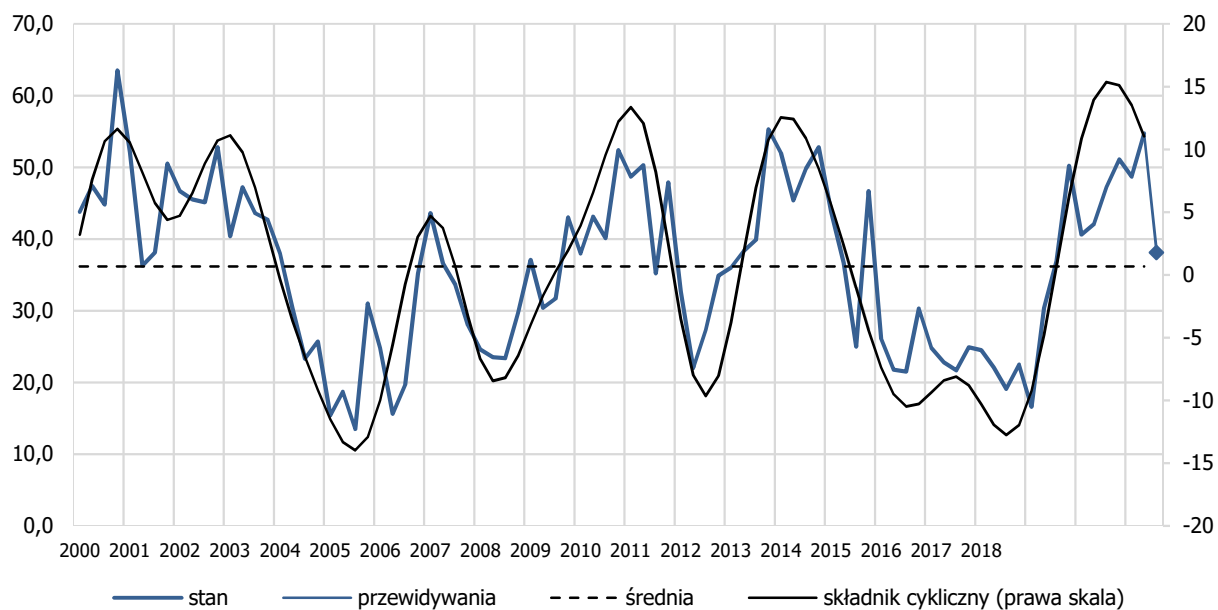
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

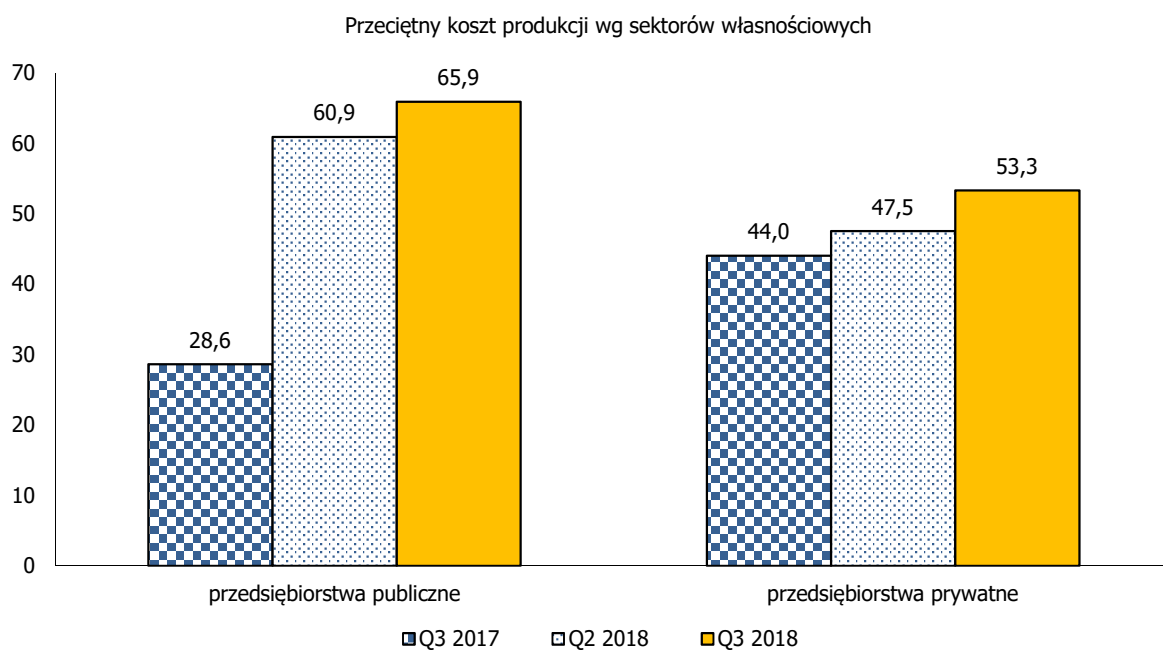
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

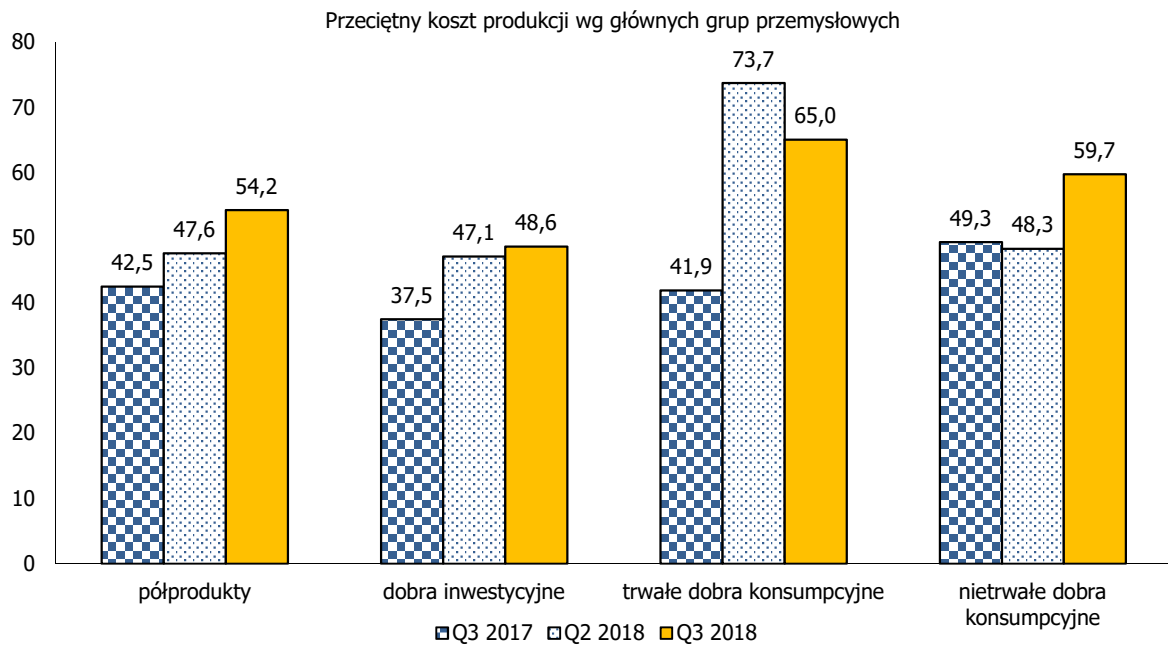
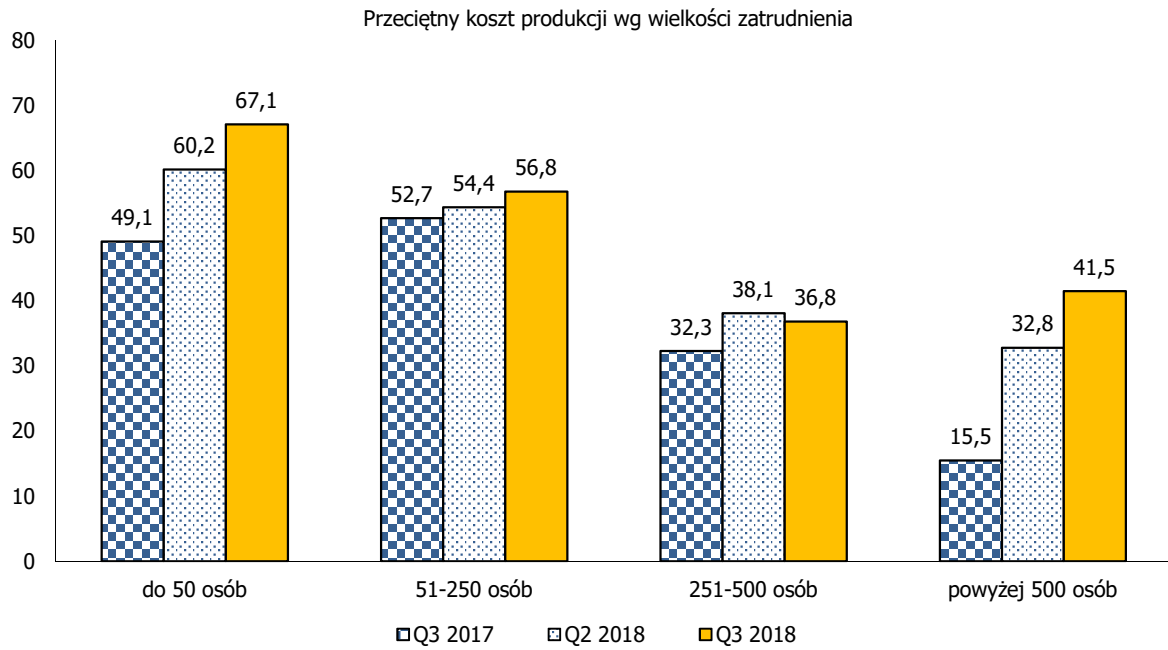

12. Przeciętny koszt produkcji

	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2017	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
wzrost	47,9	50,7	57,2	54,9	58,0	43,3
brak zmiany	46,3	45,7	36,8	38,9	38,6	51,6
spadek	5,8	3,6	6,0	6,2	3,4	5,2
saldo (1.-3.)	42,1	47,2	51,1	48,7	54,7	38,1

III. SUMMARY

In August, 2018 business situation in the manufacturing industry worsened. The industrial confidence indicator (ICI RIED) monthly decreased by 2.5 pts to -1.0 pts, and is now 5.8 pts down from the respective last year figure. The majority of the balances dropped. The only exception are the balances of: finished goods inventories, general economic situation, average costs and relative benefits from exports. Positive seasonal factors have faded away, and negative cyclical ones have strengthened. The slowdown in the manufacturing industry which commenced at the beginning of the year is getting reinforced. Firms expect their economic performance to increase in the coming months, however, it would rather not be enough to upturn and spark off recovery.